

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul VI — Nr. 247

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 31 august 1994

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
61	— Ordonanță privind aprobarea aranjamentului de credit stand-by și a facilității de transformare sistemică acordate României de către Fondul Monetar Internațional	1—23
68	— Ordonanță privind protejarea patrimoniului cultural național	23—31

ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ

privind aprobarea aranjamentului de credit stand-by și a facilității de transformare sistemică acordate României de către Fondul Monetar Internațional

În temeiul prevederilor art. 107 alin. (1) și (3) din Constituția României, precum și ale art. 1 lit. b) din Legea nr. 72/1994 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță :

Art. 1 — Se aprobă aranjamentul de credit stand-by, în valoare de 131,97 milioane D.S.T., precum și facilitatea de transformare sistemică în valoare de 377,05 milioane D.S.T., acordate României de Fondul Monetar Internațional la 11 mai 1994.

Art. 2 — Echivalentul în lei al sumei de 509,02 milioane D.S.T. se acoperă de Banca Națională a României și se virează, pe măsura primirii tranșelor de credit, în contul nr. 1 al Fondului Monetar Internațional deschis la Banca Națională a României.

Art. 3. — Rambursarea creditelor prevăzute la art. 1, plata dobânzilor și a comisioanelor aferente, precum și diferențele în lei rezultate din regularizări se suportă de Banca Națională a României.

Art. 4. — Banca Națională a României va exercita toate drepturile și va îndeplini toate obligațiile care revin României în calitate de membră a Fondului Monetar Internațional, inclusiv contractarea, împreună cu Ministerul Finanțelor, în numele statului, de credite pe termen mediu pentru nevoile balanței de plăți externe și consolidarea rezervelor valutare ale țării.

Art. 5. — Se autorizează Guvernul României, prin Ministerul Finanțelor, și Banca Națională a României să introducă, de comun acord cu Fondul Monetar Internațional, amendamente la textul aranjamentului stand-by care privesc detaliile acestuia și nu sunt de natură să sporească obligațiile financiare ale României

față de Fondul Monetar Internațional sau să determine noi condiționări economice față de cele convenite inițial între părți.

Guvernul va informa periodic Parlamentul în legătură cu aceste amendamente în cadrul Raportului privind datoria publică internă și externă a României.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE VĂCĂROIU

Contrasemnează :

Guvernatorul Băncii Naționale a României,
Mugur Isărescu
Ministru de stat,
ministrul finanțelor,
Florin Georgescu

Ministru de stat,
Președintele Consiliului
pentru Coordonare, Strategie
și Reformă Economică,
Mircea Coșea

București, 24 august 1994.
Nr. 61.

ROMÂNIA : ARANJAMENT STAND-BY

Anexat la acesta se află o scrisoare cu un memorandum, purtând data de 18 aprilie 1994, semnată de ministru de stat, ministrul finanțelor al României, și de guvernatorul Băncii Naționale a României, prin care se solicită un aranjament stand-by și se stabilesc :

a) obiectivele și politicile pe care autoritățile din România intenționează să le urmeze în perioada acestui aranjament stand-by ; și

b) înțelegerile României cu Fondul Monetar Internațional (*Fondul*) asupra examinărilor care vor fi făcute cu privire la progresul înregistrat în realizarea obiectivelor programului și la măsurile pe care autoritățile din România le vor urma în perioada rămasă din acest aranjament stand-by.

Pentru sprijinirea acestor obiective și politici, Fondul Monetar Internațional acordă acest aranjament stand-by în conformitate cu următoarele prevederi :

1. În perioada de la 11 mai 1994 până la 10 decembrie 1995, România va avea dreptul să facă cumpărări de la Fond într-o sumă echivalentă cu 131,97 milioane D.S.T., sub-rezerva paragrafelor 2, 3, 4 și 5 de mai jos, fără o nouă examinare din partea Fondului.

2. a) Cumpărările în baza acestui aranjament stand-by nu vor putea depăși, fără consimțământul Fondului, echivalentul a 37,71 milioane D.S.T. până la 16 august 1994, echivalentul a 56,56 milioane D.S.T. până la 16 noiembrie 1994, echivalentul a 75,41 milioane D.S.T. până la 16 mai 1995, echivalentul a 94,26 milioane D.S.T. până la 16 august 1995 și echivalentul a 113,12 milioane D.S.T. până la 16 noiembrie 1995.

b) Nici una dintre limitele de la lit. a) de mai sus nu se va aplica vreunei cumpărări, supusă răscumpărării, efectuată în baza acestui aranjament stand-by, care nu va spori disponibilitățile Fondului în moneda României peste 25% din cotă.

3. România nu va face cumpărări, supuse răscumpărării, în baza acestui aranjament stand-by, care vor

spori disponibilitățile Fondului în moneda României peste 25% din cotă :

a) În cursul oricărei perioade în care datele de la sfârșitul perioadei precedente arată că :

- (i) limita pentru preluarea datoriei întreprinderilor către bănci de către bugetul general consolidat și emiterea de garanții guvernamentale pentru împrumuturile băncilor către întreprinderi, descrisă în paragraful 18 și în anexa nr. II a memorandumului anexat ; sau
- (ii) limita pentru volumul creditului net al sistemului bancar către bugetul general consolidat, descrisă în paragraful 19 și în anexa nr. III a memorandumului anexat ; sau
- (iii) limita pentru stocul activelor interne nete ale sistemului bancar, descrisă în paragraful 26 și în anexa nr. V a memorandumului anexat ; sau
- (iv) nivelul minim pentru rezervele internaționale nete ale sistemului bancar, descris în paragraful 63 și în anexa nr. VIII a memorandumului anexat ; sau
- (v) limita pentru contractarea și garantarea unei datorii externe mai mari de un an și până la cinci ani inclusiv, descrisă în paragraful 66 și în anexa nr. IX a memorandumului anexat ; sau
- (vi) limita pentru contractarea și garantarea unei datorii externe mai mari de un an și până la 12 ani inclusiv, descrisă în paragraful 66 și în anexa nr. IX a memorandumului anexat ; sau
- (vii) limita pentru soldul datoriei externe cu scadența inițială de până la un an inclusiv, descrisă în paragraful 66 și în anexa nr. X a memorandumului anexat nu sunt respectate ; sau

b) dacă, oricând în cursul perioadei acestui aranjament stand-by, administrația publică consolidată, Banca Națională a României, regiile autonome sau băncile comerciale proprietate de stat acumulează ariete externe, așa cum se descrie în paragraful 66 al memorandumului anexat ; sau

c) dacă, după 30 iunie 1994, România nu a eliminat licitațiile valutare și nu a adoptat cursul mediu la care au loc tranzacțiile valutare directe pe piața interbancară drept curs oficial publicat de Banca Națională a României și utilizat în scopuri care să includă evaluări vamale și raportări statistice, așa cum se descrie în paragraful 58 din memorandumul anexat ; sau

d) dacă, după 15 august 1994, Parlamentul României nu a adoptat legea falimentului descrisă în paragraful 50 din memorandumul anexat ; sau

e) dacă, după 15 noiembrie 1994, Parlamentul României nu a adoptat legea impozitului pe profit descrisă în paragraful 11 al memorandumului anexat ; sau

f) dacă după 15 februarie 1995 și după 15 august 1995, până când examinările respective preconizate în paragraful 6 al memorandumului anexat nu sunt încheiate ; sau

g) dacă, oricând în cursul perioadei aranjamentului stand-by, România :

- (i) impune restricții sau le intensifică pe cele existente asupra plăților și transferurilor pentru tranzacții internaționale curente ; sau
- (ii) introduce sau modifică practicile valutare multiple ; sau
- (iii) încheie acorduri bilaterale de plăți care sunt incompatibile cu prevederile art. VIII ; sau
- (iv) impune sau intensifică restricțiile asupra importurilor din motive de balanță de plăți.

În cazul în care România este împiedicată să facă cumpărări în baza acestui aranjament stand-by datorită paragrafului 4, cumpărările vor fi reluate numai după ce a avut loc o consultare între Fond și România și s-a ajuns la o înțelegere a circumstanțelor în care cumpărările respective pot fi reluate.

4. România nu va face cumpărări în baza acestui aranjament stand-by în cursul oricărei perioade în care ea are o obligație financiară restantă față de Fond sau eșuează în efectuarea unei răscumpărări așteptate : a) în cazul unei cumpărări neconforme prevederilor Deciziei nr. 7842—(84/165) referitoare la liniile directe pentru acțiunea de corectare ; sau b) în cazul unei cumpărări în sprijinul operațiunilor de reducere a datoriei și a serviciului datoriei prevăzute în Decizia nr. 9331—(89/167), cu modificările ulterioare ; sau c) în baza subparagrafului 16 a) sau 33 a) din Decizia nr. 8955—(88/126), cu modificările ulterioare, referitoare la facilitarea de finanțare compensatorie și neprevăzută.

5. Dreptul României de a se angaja în tranzacțiile acoperite de acest aranjament stand-by poate fi suspendat numai în ceea ce privește cererile primite de Fond după : a) o ineligibilitate explicită ; sau b) o de-

cizie a Consiliului executiv de suspendare a tranzacțiilor, fie în general, fie pentru a examina o propunere făcută de un director executiv sau de directorul general în vederea suspendării sau limitării oficiale a eligibilității României. Atunci când înștiințarea despre o decizie privind ineligibilitatea explicită sau despre o decizie pentru examinarea unei propuneri se face potrivit acestui paragraf 5, cumpărările în baza acestui aranjament vor fi reluate numai după ce a avut loc o consultare între Fond și România și s-a ajuns la o înțelegere în ceea ce privește circumstanța în care cumpărările respective pot fi reluate.

6. Cumpărările în baza acestui aranjament stand-by vor fi făcute în monedele altor membri, selectate în conformitate cu politicile și procedurile Fondului, exceptând cazurile în care Fondul, la solicitarea României, este de acord ca la data cumpărării să furnizeze D.S.T.-uri.

7. România va plăti o dobândă pentru acest aranjament în conformitate cu deciziile Fondului.

8. a) România va răscumpăra suma în moneda sa, care rezultă dintr-o cumpărare în baza acestui aranjament stand-by, în conformitate cu prevederile statutului și cu deciziile Fondului, inclusiv acelea referitoare la răscumpărare ; atunci situația balanței de plăți și cea a rezervelor se îmbunătățește.

b) Orice reducere în moneda României, deținută de Fond, va diminua sumele supuse răscumpărării prevăzute la lit. a) de mai sus în conformitate cu principiile aplicate de Fond în acest scop la data reducerii.

9. În perioada aranjamentului stand-by, România se va consulta în mod strâns cu Fondul. Această consultare poate include corespondență și vizite ale personalului Fondului în România sau ale reprezentanților României la Fond. România va furniza Fondului, prin rapoarte, la intervalele sau datele solicitate de Fond, acele informații pe care Fondul le cere în legătură cu progresul înregistrat de România în realizarea obiectivelor și politicilor stabilite în scrisoarea și memorandumul anexate.

10. În conformitate cu paragraful 4 al scrisorii anexate, România se va consulta cu Fondul în ceea ce privește adoptarea oricăror măsuri care pot fi corespunzătoare, la inițiativa Guvernului, sau ori de câte ori directorul general solicită o consultare atunci când oricare dintre criteriile de la paragraful 3 de mai sus nu este respectat sau când el consideră că o consultare asupra programului este de dorit.

În plus, după perioada aranjamentului stand-by, cât timp România are cumpărări nerambursate în tranșele superioare de credit, Guvernul se va consulta periodic cu Fondul, la inițiativa sa sau la cererea directorului general, în ceea ce privește politica în domeniul balanței de plăți a României.

18 aprilie 1994

Stimate domnule Camdessus,

Guvernul României continuă să implementeze un program complex de reforme economice, care vizează stabilizarea economiei și pune bazele pentru o creștere suportabilă. Acest program a fost sprijinit de două aranjamente stand-by cu Fondul Monetar Internațional, precum și de asistența tehnică a Fondului. S-a înregistrat un progres considerabil în direcția obiectivului nostru de creare a unui cadru în care forțele pieței să joace un rol proeminent și noi apreciem foarte mult sprijinul financiar și tehnic pe care Fondul ni-l acordă.

Eforturile Guvernului pentru reformă au fost întreprinse într-un cadru extern foarte dificil, iar problemele structurale ale economiei românești la începutul acestei tranziții au fost deosebit de profunde. Ca urmare, cu toate progresele înregistrate în transformarea economiei, un efort puternic de ajustare este necesar pentru a reduce inflația și a întări balanța de plăți. Guvernul intenționează, de aceea, ca în 1994 și 1995 să continue politicile foarte prudente în domeniile fiscal, monetar și al veniturilor și să completeze aceste obiective financiare cu un număr de măsuri cuprinzătoare de reformă structurală, inclusiv o accelerare a privatizării și restructurării întreprinderilor, implementarea unor reforme substanțiale în sectorul fiscal și financiar, precum și crearea unei piețe valutare interbancare. Detalii ale politicii pe care Guvernul intenționează s-o urmeze pentru atingerea obiectivelor sale economice sunt descrise în Memorandumul privind politica economică.

Pentru sprijinirea programului său de ajustare economică și reformă din perioada 1994—1995, Guvernul solicită, prin prezenta, un aranjament stand-by, pe o perioadă de 19 luni, cu Fondul, într-o sumă echivalentă cu 131,97 milioane D.S.T. (17,5% din cotă). Guvernul intenționează, de asemenea, să solicite două cumpărări egale în sumă totală de 377,05 milioane D.S.T. (50% din cotă) în cadrul Facilității de transformare sistemică (F.T.S.), în care prima cumpărare (în sumă de 188,525 milioane D.S.T.) să fie făcută la aprobarea aranjamentului stand-by, iar a doua (de asemenea de 188,525 milioane D.S.T.) la încheierea primei examinări făcute de Fond în cadrul aranjamentului.

Guvernul consideră că politicile și măsurile stabilite în memorandumul anexat sunt corespunzătoare pentru atingerea obiectivelor programului său, dar va lua orice alte măsuri suplimentare și va căuta noi înțelegeri cu Fondul, dacă va fi necesar, pentru a menține programul pe făgaș. În orice caz, autoritățile române vor rămâne în strânsă consultare cu Fondul, în conformitate cu politicile Fondului privind aceste consultări, și vor furniza Fondului informațiile cerute pentru evaluarea progresului înregistrat în atingerea obiectivelor programului.

Criterii de performanță în cadrul aranjamentului vor fi stabilite pentru activele interne nete și rezervele internaționale nete ale sistemului bancar, pentru creditul bancar net către bugetul general consolidat, pentru garanțiile acordate de Guvern și preluarea de către acesta a datoriei întreprinderilor către băncile interne și pentru datoria externă publică și garantată public pe termen scurt, mediu și lung, precum și criterii de performanță obișnuite referitoare la orice intensificare a restricțiilor valutare și comerciale, încheierea de acorduri bilaterale de plăți sau contractarea de arierate externe. Eliminarea pieței licitațiilor și sprijinirea pe o piață valutară interbancară atotcuprinzătoare până la sfârșitul lunii iunie 1994 va constitui, de asemenea, un criteriu de performanță, așa cum vor fi și aprobarea de către Parlament, până la 15 august 1994, a Legii falimentului și, respectiv, a Legii impozitului pe profit, până la 15 noiembrie 1994. Pentru a ajuta la direcționarea politicilor, vor fi stabilite obiective indicative pentru baza monetară și pentru rezervele internaționale nete ale Băncii Naționale a României.

Pentru a ajuta la urmărirea implementării programului, vom efectua cu Fondul două examinări ale evoluției și politicilor economice în cadrul programului: prima, până la finele lunii februarie 1995, iar cea de-a doua, până la sfârșitul lunii august 1995. Cu ocazia primei examinări vor fi formulate obiectivele macroeconomice și cele bugetare și monetare pentru 1995 și analizate previziunile financiare externe ale programului. Aprobarea de către Parlament a unui buget pentru 1995 care să fie compatibil cu obiectivele programului va constitui o condiție pentru terminarea primei examinări. La data primei examinări vor fi stabilite criterii de performanță cantitative pentru 31 martie, 30 iunie și 30 septembrie 1995, împreună cu obiective indicative pentru baza monetară și rezervele internaționale nete ale Băncii Naționale a României.

În plus, în cursul acestei prime examinări, o atenție specială va fi acordată progresului înregistrat în reformele structurale, care includ, în principal, privatizarea întreprinderilor și disciplina financiară, măsurile pentru sporirea competitivității și strategia de restructurare și privatizare a băncilor și întărirea sectorului financiar. Evoluția în aceste domenii va fi evaluată față de reperele structurale pentru această examinare, care au fost stabilite în paragrafele 22 și 32—56 din memorandumul anexat, inclusiv față de reperele cantitative pentru arieratele brute ale întreprinderilor și pierderile întreprinderilor.

A doua examinare va evalua progresul realizat în continuare în atingerea obiectivelor reformei structurale inițiate de Guvern și se va concentra, din nou, în principal, pe implementarea măsurilor referitoare la restructurarea și privatizarea întreprinderilor și, respectiv, a băncilor, ca și pe reforma sistemului de plăți, acordând o deosebită atenție reperelor structurale și cantitative stabilite pentru această examinare, care sunt subliniate, de asemenea în paragrafele 22 și 32—56 din memorandumul anexat.

Ai dumneavoastră sinceri,

Florin Georgescu,
ministru de stat,
ministrul finanțelor

Mugur Isărescu,
Guvernatorul Băncii Naționale a României

Anexa :

Memorandumul privind politica economică
a Guvernului României

D-lui Michel Camdessus
Director general
Fondul Monetar Internațional
Washington, D. C. 20431

MEMORANDUM PRIVIND POLITICA ECONOMICĂ A GUVERNULUI ROMÂNIEI

I. Introducere

1. În România se află în plină desfășurare un program complex de reforme menit să transforme economia țării bazată pe sistemul de planificare centralizată într-o economie de piață. Guvernul a pus în practică un set de reforme cu spectru larg în domeniul legislativ și instituțional, care au contribuit la reducerea substanțială a rolului statului în economie. Subvențiile pentru consum au fost eliminate și controlul prețurilor se aplică acum numai la un număr redus de bunuri de consum. Restricțiile cantitative oficiale la import au fost eliminate și numai taxele vamale au rămas pentru protejarea industriei naționale. Sistemul financiar a fost liberalizat în mare măsură, iar băncile sunt libere să lucreze în cadrul normal al supravegherii și reglementării, stabilit de Banca Națională a României (B.N.R.). Toți cetățenii au acum dreptul să se lanseze în afaceri, să concureze liber pe piață și să achiziționeze, să dețină și să dispună de proprietăți. În sfârșit, Guvernul a început să transfere activele statului către populație.

2. Pentru realizarea obiectivelor programului de reformă al Guvernului în 1994 și 1995, va fi necesar să se urmeze și să se consolideze politici macroeconomice și structurale ferme. Eforturile Guvernului, din ultimii trei ani, de a se sprijini mai mult pe mecanismul prețurilor, cursul de schimb și rata dobânzii pentru alocarea resurselor în economie și pentru impunerea restricțiilor monetare au fost împiedicate, între altele, de probleme structurale profunde, inclusiv slăbirea disciplinei financiare a întreprinderilor. Acestea, împreună cu șocurile externe și cu insuficiența finanțării externe, au contribuit la creșterea inflației, deprecierea puternică a cursului de schimb și nivelul scăzut al rezervelor valutare. Principalul obiectiv al

politicii economice în perioada următoare este rezolvarea acestor probleme prin îmbinarea politicilor financiare ferme cu accelerarea privatizării și reformei întreprinderilor, încheind astfel etapa de stabilizare a procesului de reformă și punând bazele unei creșteri durabile.

3. Cea mai stringentă prioritate a programului Guvernului pentru perioada 1994—1995 este declanșarea unui atac în forță asupra inflației, în condițiile în care perioada de ajustări corective ale prețurilor în economie este practic încheiată. Pentru a completa efectul antiinflaționist al politicilor fiscale și monetare, Guvernul întreprinde o serie de măsuri de impunere a unor restricții bugetare severe asupra întreprinderilor de stat și regiilor autonome și de reducere substanțială a nivelului real al plăților restante între întreprinderi. Măsuri importante se iau pentru îmbunătățirea disciplinei financiare a întreprinderilor care înregistrează pierderi, inclusiv amenzi asupra plăților restante, întărirea stimulentei conducerii și accelerarea privatizării și restructurării întreprinderilor de stat. Noile măsuri menite să îmbunătățească alocarea resurselor și să încurajeze creșterea economică includ liberalizarea regimului valutar, accentuarea deschiderii sistemului valutar și de comerț exterior, continuarea reformelor financiare și întărirea în continuare a cadrului legal și instituțional în vederea facilitării activității sectorului privat și îmbunătățirii concurenței în economie.

4. Guvernul consideră că una dintre cele mai bune căi de asigurare a protecției sociale este încurajarea unei creșteri economice sănătoase cu o inflație scăzută. În același timp, Guvernul este ferm în părerea că reforma economică și ajustarea pot reuși numai dacă se iau măsuri corespunzătoare, prin bugetul de stat și fondurile speciale, care să stabilească ajutorul social

pentru cele mai vulnerabile grupuri ale populației ; în acest scop, un element important al prezentului program îl constituie măsurile specifice de realizare a acestui obiectiv.

5. Obiectivele pe termen mediu ale Guvernului sunt aducerea inflației sub control, încurajarea unei relansări durabile a creșterii economice și restabilirea unei situații viabile a balanței de plăți. Astfel, este de așteptat ca odată încheiată faza de stabilizare a acestei ajustări, creșterea economică să urce treptat la 4% pe an în ultima parte a deceniului, iar rata anuală a inflației să scadă la niveluri exprimate de o singură cifră. Creșterea economică durabilă va necesita o sporire substanțială a investițiilor fixe, ceea ce, în contextul constrângerilor finanțării externe și necesității de limitare a deficitului contului curent al balanței de plăți externe, va necesita o mai mare mobilizare a economiilor interne, în special în sectorul public și în societățile comerciale cu capital majoritar de stat.

6. Prin eforturile de lărgire a bazei exporturilor și de creștere a eficienței în utilizarea importurilor, în condițiile unei finanțări externe limitate, este de așteptat să se reducă deficitul contului curent al balanței de plăți externe de la circa 8% din P.I.B. în 1992 la mai puțin de 2% în 1997. Datorită incertitudinilor privind perspectiva pe termen mediu și a conținutului rambursării datoriei externe către sfârșitul acestui deceniu, Guvernul intenționează să sporească rapid rezervele valutare brute ale sistemului bancar, încurajând astfel creșterea încrederii în cursul de schimb și reducând vulnerabilitatea economiei la șocurile negative externe. Obiectivul este de a atinge un nivel echivalent cu importurile, pe o perioadă de cel puțin 2,5 luni, până la sfârșitul anului 1994 și 3,3 luni până în anul 1997. Astfel, în pofida dirijării prudente a cererii și a eforturilor de mobilizare a acumulărilor interne, nevoile României de finanțare vor rămâne, probabil, semnificative, necesitând o nouă finanțare excepțională în următorii câțiva ani. Cu toate acestea, Guvernul estimează că necesitatea pentru o finanțare excepțională va dispărea până în 1998, ca urmare a îmbunătățirii prognozate a situației contului curent, a creșterii fluxului de investiții străine directe ca răspuns la reformele economice, inclusiv liberalizarea cursului de schimb și privatizarea întreprinderilor, ca și a perspectivei unei oarecare posibilități de creștere a finanțării de pe piețele internaționale de capital.

7. Guvernul a supus Parlamentului, spre aprobare, Memorandumul privind politica economică împreună cu o schiță a proiectului de buget pe anul 1994 și legislația principală pentru creșterea veniturilor, necesară pentru realizarea bugetului pe anul 1994. Parlamentul a aprobat acest memorandum la 9 februarie 1994 ; textul actual a fost modificat pentru a reflecta ultimele date disponibile și intervalul de timp scurs între prezentarea sa Parlamentului și transmiterea către Consiliul de administrație al F.M.I.

II. Politici structurale și macroeconomice pentru anii 1994 și 1995

8. Guvernul va implementa în perioada 1994—1995 un program de politici financiare și structurale care

urmărește reducerea substanțială a inflației și formarea unor rezerve valutare corespunzătoare, simultan cu asigurarea condițiilor pentru o relansare durabilă a producției. În ceea ce privește inflația, obiectivul este de a-i reduce nivelul de la un maximum de 314% înregistrat în cele 12 luni încheiate în octombrie 1993, la circa 75% în anul ce se va încheia în decembrie 1994 și la aproximativ 35% pentru ultimele 12 luni ale proiectului de aranjament. B.N.R. își va desfășura operațiunile pe piața valutară astfel încât să-și sporească disponibilitățile în rezerve valutare brute la 900 milioane dolari S.U.A. până la sfârșitul anului 1995, iar strategia sa de intervenție pe piața valutară și de acumulare a rezervelor va fi ghidată de sarcinile indicative pentru rezervele internaționale nete ale B.N.R. prevăzute în anexa nr. I.

Politica fiscală

9. Guvernul a depus eforturi susținute în 1993 pentru a ține sub control deficitul consolidat al bugetului de stat, al bugetelor locale și al fondurilor extrabugetare pentru servicii sociale. Astfel, deficitul bugetului consolidat în 1993 (inclusiv toate fondurile și conturile extrabugetare) a fost 0,1% din P.I.B., în scădere față de 4,6% în 1992. Acest rezultat a fost obținut mai ales prin măsuri stricte în privința cheltuielilor și întârzierea sistemului de colectare a veniturilor. Urmare înlăturării tuturor subvențiilor pentru consum, începând cu mai 1993, subvențiile totale măsurate ca procent din P.I.B. au scăzut de la 12,9% în 1992 la circa 5,5% în 1993, iar alte cheltuieli au fost sever restrânse. Capacitatea de a controla cheltuielile publice a fost întărită în continuare prin introducerea unei prevederi care permite blocarea a 40% din creșterile de cheltuieli în trimestrul IV/1993, în cazul în care veniturile vor fi sub nivelurile proiectate. În ceea ce privește veniturile, principala schimbare care a avut loc în 1993 a fost introducerea T.V.A. de la 1 iulie, la un nivel de 18%, ceea ce a întărit semnificativ baza de impozitare a consumului. Cu toate acestea, în 1993, veniturile bugetului consolidat au scăzut în raport cu P.I.B.

10. Pentru a asigura îndeplinirea obiectivului său de stabilizare economică, Guvernul, deși a prevăzut cheltuielile esențiale pentru activitățile orientate spre reformă, în cadrul procesului de ajustare, consideră esențială continuarea unei politici de austeritate fiscală în 1994 și, în acest scop, a elaborat măsuri ferme de limitare a deficitului bugetului consolidat în 1994 la cel mult 2,5% din P.I.B. Este, de asemenea, prevăzută continuarea îmbunătățirii structurii cheltuielilor, ca o reflectare a economiilor ce vor fi obținute prin politicile la care se angajează fiecare minister, și care va fi însoțită de măsuri fiscale menite să lărgescă substanțial baza de impozitare și astfel să contracareze erodarea veniturilor.

11. În ceea ce privește veniturile, Guvernul a prezentat Parlamentului un pachet de măsuri pentru sporirea acestora, care se așteaptă să genereze încasări suplimentare de aproximativ 0,5% din P.I.B. în 1994, oprindu-se astfel scăderea veniturilor bugetare și realizându-se chiar o redresare parțială a lor ca procent în P.I.B. Aceste măsuri, în prezent aprobate de am-

bele Camere ale Parlamentului, includ îmbunătățiri în impozitarea venitului agricol și modificarea accizelor, inclusiv accize mai mari la produsele petroliere și introducerea de noi accize pentru anumite bunuri de folosință îndelungată, inclusiv autoturisme de lux. Mai mult, Guvernul elaborează măsuri de reducere a evaziunii fiscale prin înăsprirea metodelor de control și colectarea mai eficientă a taxelor vamale. Aceste măsuri, coroborate cu impactul T.V.A. asupra întregului an fiscal, încasarea unor accize mai mari la produsele petroliere, pe măsură ce prețurile acestora sunt ajustate pentru a reflecta modificările cursului de schimb, prețurilor mondiale și ale altor factori, și estimarea unor încasări mai mari din impozitul pe profit, sunt menite să sporească veniturile bugetului consolidat de la un nivel de 30,9% în P.I.B. în anul 1993, la 32,2% în anul 1994. Ca element al continuării procesului de reformă a impozitelor, Guvernul intenționează, de asemenea, să prezinte Parlamentului un proiect de lege care va schimba fundamental sistemul de impozitare a profitului prin corectarea integrală cu inflația a bazei de impozitare și reducerea impozitului pentru profitul reinvestit, simultan cu eliminarea scutiilor de impozite, inclusiv a celor prevăzute în Legea investițiilor străine pentru societățile mixte. După aprobarea acestei noi legi a impozitului pe profit, Guvernul intenționează să anuleze unele impozite existente bazate pe volumul de activitate al întreprinderilor, simultan cu asigurarea condițiilor ca impactul acestor măsuri de reformă a impozitării întreprinderilor, luate în ansamblu, să nu ducă la reducerea veniturilor bugetului consolidat prevăzute pentru anul 1994. Adoptarea, până la 15 noiembrie 1994, a noii legi a impozitului pe profit care va asigura cel puțin protejarea integrală a bazei de impozitare împotriva inflației, va constitui un criteriu de performanță în cadrul aranjamentului propus.

12. În ceea ce privește cheltuielile, Guvernul consideră că este necesară continuarea reducerii cheltuielilor curente în scopul atingerii obiectivului său pentru deficitul bugetar și al creării unei marje pentru resursele necesare accelerării procesului de restructurare economică. O schiță a bugetului pe anul 1994, care reflectă aceste obiective, a fost prezentată Parlamentului împreună cu acest memorandum și aprobată la data de 9 februarie 1994. Guvernul va supune spre aprobare Parlamentului proiectul legii bugetului în totalitatea sa până la sfârșitul lunii aprilie 1994. Acest proiect de buget va reflecta rezultatele execuției bugetare ceva mai favorabile decât se anticipase pentru anul 1993, ceea ce a permis prevederea unor cheltuieli ceva mai mari și a unui deficit mai mic decât se preconizase în schița de buget. Guvernul va continua să reducă cheltuielile la bunuri și servicii, ca și cele pentru salarii; cu toate acestea, datorită nevoii de creștere a cheltuielilor pentru activitățile orientate spre reformă, inclusiv o mărire a numărului personalului, legat de extinderea activității Curții Constituționale și a Curții de Conturi, ca și a cheltuielilor pentru întreținere și reparații, ponderea acestor cheltuieli, ca procent din P.I.B., va crește de la 11,4% în 1993 la 11,9% în 1994. Guvernul va continua să reducă subvențiile, inclusiv cele pentru agricultori și alți producători, deoarece ele deformează grav

alocarea resurselor și constituie o povară financiară importantă pentru buget; subvențiile vor scădea de la circa 5,5% în P.I.B. în anul 1993 la aproximativ 4% în anul 1994. În plus, prin îmbunătățirea destinației transferurilor sociale, Guvernul va putea limita creșterea acestora de la circa 8,9% din P.I.B. în anul 1993 la 10,7% în anul 1994, în pofida cheltuielilor mai mari datorate creșterii proiectate a numărului de șomeri și pensionari în anul 1994, pe măsura adaptării în continuare a economiei la mecanismul de piață.

13. Guvernul va continua și în anul 1994 sistemul de controlare strictă a cheltuielilor, inițiat în ultimul trimestru din anul 1993, care înseamnă reducerea cheltuielilor în măsura în care veniturile nu se realizează conform prevederilor. Acest sistem va fi oficializat prin prevederile legale pertinente din Legea bugetului de stat pe anul 1994. Astfel, în anul 1994, în ceea ce privește cheltuielile care reprezintă mai mult de trei sferturi din totalul cheltuielilor bugetului consolidat, 10% din cheltuielile autorizate prin Legea bugetului de stat pentru primele șapte luni ale anului 1994 vor fi blocate până la 31 iulie 1994 și vor fi dependente de realizarea veniturilor în conformitate cu prevederile din acest memorandum. Cheltuielile bugetare curente în anul 1994 vor fi astfel limitate la 15.373 miliarde lei, reprezentând circa 28,6% din P.I.B. (o creștere de 1,9% din P.I.B. față de nivelul din anul 1993), în timp ce cheltuielile de capital vor crește de la 3,9% la 5,7% din P.I.B. Pentru definirea acestor limite, cheltuielile vor include toate plățile de capital sau de dobândă efectuate de Guvern care sunt scadente dar neefectuate la datele la care această limită se aplică.

14. O dată cu eliminarea subvențiilor de consum și intensificarea reformelor structurale, Guvernul s-a angajat să mențină și să îmbunătățească protecția socială de bază, în vederea prevenirii suferințelor inutile pentru grupurile vulnerabile ale populației, în cursul tranziției și după aceea. În mod special, Guvernul va continua pregătirile pentru introducerea în anul 1994 a sistemului de acordare a ajutoarelor sociale către familiile cu venituri reduse, pe baza verificării mijloacelor de trai, cu asistență din partea Băncii Mondiale. Datorită resurselor limitate, este esențială îmbunătățirea obiectivului sprijinului social actual. În cadrul bugetului consolidat prezentat mai sus, cheltuielile pentru asigurări sociale (incluzând în special pensii, ajutoare pentru persoane handicapate, ajutoare de boală și maternitate și ajutoare de șomaj) sunt prevăzute a reprezenta, în anul 1994, 8,2% din P.I.B. Numărul șomerilor este de așteptat să crească în 1994, iar ajutoarele totale de șomaj se anticipează să fie de ordinul a 1,4% din P.I.B.; dacă aceste ajutoare sunt mai mari, cheltuielile ce vor rezulta vor fi compensate de economii.

15. În plus față de redefinirea obiectivelor pe termen mediu pentru protecția socială, Guvernul a considerat esențială implementarea unor programe pe termen scurt de protecție socială, pentru atenuarea impactului imediat al măsurilor de ajustare economică asupra populației cu venituri reduse — așa cum au fost plățile speciale de pensii și salarii efectuate în legătură cu eliminarea subvențiilor de consum în mai 1993 — care să se adauge recentei îmbunătățiri a regimului alocațiilor pentru copii prin generalizarea acestora. Mai mult, măsuri specifice de protecție socială, ca de exemplu alocația pentru încălzirea locuințelor, au fost

implementate în vederea protejării celor mai vulnerabile grupuri ale populației față de efectele măsurilor de ajustare, începând din noiembrie 1993, cu respectarea limitelor bugetare generale stabilite în acest memorandum.

16. Pe lângă politica în domeniul veniturilor și al cheltuielilor planificate prevăzute a se aplica în anul 1994, Guvernul pregătește mai multe măsuri pentru situații neprevăzute care să fie aplicate în cazul în care veniturile și/sau finanțarea externă în anul 1994 se vor situa sub nivelurile proiectate sau dacă evoluții neașteptate vor conduce la cheltuieli bugetare mai mari decât cele prevăzute. Aceste măsuri, ale căror efecte sunt estimate la aproximativ 540 miliarde lei (1% din P.I.B.), vor fi pregătite în următoarele domenii: accize noi sau majorate la bunurile de folosință îndelungată și automobile (55 miliarde lei); rate majorate de accize la produsele petroliere și gaze naturale (20 miliarde lei); extinderea în continuare a bazei de aplicare a T.V.A. (80 miliarde lei); un impozit redus pe veniturile persoanelor fizice, provenite din dobânzi (95 miliarde lei); reducerea personalului în sectorul de stat în cursul anului, corespunzător unei reduceri anuale de 2% (70 miliarde lei); o reducere cu 15% a subvențiilor la producători, exceptând producătorii agricoli (165 miliarde lei); reducerea cheltuielilor de capital mai puțin esențiale (55 miliarde lei). În cazul unei nerealizări a veniturilor și/sau a finanțării externe care va depăși 1% din P.I.B., vor fi implementate măsuri suplimentare care să asigure îndeplinirea obiectivului privind deficitul bugetar.

17. Programul de investiții publice în anul 1994 se va concentra asupra necesităților esențiale ale infrastructurii, în special în domeniile energetic, transporturi, lucrări edilitare și telecomunicații, și va fi finanțat cu respectarea limitelor deficitului bugetului general consolidat. Datorită faptului că resursele pentru investiții sunt reduse, Guvernul va acorda o deosebită atenție asigurării concentrării programului de investiții publice asupra acelor proiecte de investiții — noi și de refacere — cu rentabilitate maximă și va instituționaliza întocmirea unui program adecvat al investițiilor publice. Guvernul a purtat discuții susținute cu Banca Mondială asupra priorităților în investițiile publice, iar în mai 1993 a avut loc întâlnirea Grupului consultativ pentru solicitarea de fonduri suplimentare, pe termen mediu, pentru acest program. Analizarea de către Banca Mondială a programului de investiții publice a constituit un element important în evaluarea proiectului politicii fiscale preconizate în contextul acestui program. O nouă întâlnire a Grupului consultativ este programată provizoriu, pentru iunie 1994, iar evaluările Băncii Mondiale asupra programului Guvernului de investiții publice curente și de perspectivă vor constitui iarăși un element important în evaluarea obiectivelor și a priorităților fiscale pentru anul 1995 la data primei analize.

18. Guvernul este ferm angajat în accelerarea restructurării economice, dar este și conștient de faptul că implementarea cu succes a reformei întreprinderilor și a sistemului bancar necesită o analiză atentă a impactului acesteia asupra bugetului. Guvernul intenționează ca în 1994 să contribuie la finanțarea restructurării întreprinderilor cu capital majoritar de stat, după cum va fi necesar, prin intermediul Fondului Proprietății de Stat (F.P.S.) și al recent înființatei

Agenției de Restructurare (a se vedea paragrafele 33—47 de mai jos). Agenția de Restructurare este o agenție specializată a Guvernului, însărcinată cu coordonarea restructurării și redimensionării întreprinderilor confruntate îndeosebi cu probleme comerciale grave; procesul de restructurare va primi fonduri de la F.P.S.; din credite externe și interne garantate de Guvern și din alte surse de finanțare externă. Cheltuielile și veniturile F.P.S. și ale Agenției de Restructurare trebuie să se încadreze în limitele fiscale ale bugetului consolidat, prevăzute în acest program. Cheltuielile consolidate ale F.P.S. și Agenției de Restructurare, inclusiv cheltuielile finanțate din surse externe vor fi limitate la nivelul încasărilor totale ale F.P.S. provenite din dividende și al veniturilor din privatizare și, mai mult, nu vor depăși 0,8% din P.I.B. în anul 1994. Nici F.P.S. și nici Agenția de Restructurare nu vor emite garanții la creditele bancare sau externe către întreprinderi. De asemenea, va fi fixată o limită de 0,5% din P.I.B. pentru garanțiile guvernamentale la creditele bancare interne necesare pentru micșorarea și restructurarea întreprinderilor actualmente neviabile și această limită va cuprinde și asumarea datoriei întreprinderilor către bănci în contextul atenuării presiunilor datorate ajustării economice. Nu se vor întreprinde acțiuni de garantare și asumare de datorii, cu excepția celor prevăzute în cadrul planurilor de restructurare a întreprinderilor, analizate de F.P.S. și de Agenția de Restructurare și convenite cu Guvernul. Limita acestor garanții și asumări de datorii va constitui criteriu de performanță în cadrul proiectului de aranjament stand-by (anexa nr. II). În sfârșit, Guvernul — în strânsă colaborare cu F.P.S. — va asigura, în anul 1994, dacă este necesar, și mai ales în anul 1995, disponibilizarea de fonduri, în măsură în care o injecție de capital este justificată pentru refacerea raportului fonduri proprii/active, în funcție de risc, ale principalelor bănci aparținând statului, în cadrul limitelor totale pentru deficitul bugetului consolidat, stabilite în acest memorandum.

19. Deficitul bugetului consolidat pe anul 1994 de 1.329 miliarde lei va fi acoperit prin împrumuturi interne nete de 275 miliarde lei și finanțare externă netă în valoare de 1.054 miliarde lei. Ca urmare, criteriile de performanță ale programului se bazează pe limitele creditului net al sistemului bancar către bugetul general consolidat (anexa nr. III). Limitele vor fi diminuate cu sumele care depășesc finanțarea internă nebanară și finanțarea externă, incluse în program, precum și cu orice obligație a bugetului consolidat față de întreprinderi sau bănci, scadentă dar neplătită.

20. Pentru anul 1995, în vederea extinderii îmbunătățirii proiectate a balanței de plăți și a reducerii în continuare a inflației, Guvernul intenționează să întărească în continuare situația bugetului de stat. De aceea, va limita deficitul bugetului consolidat la maximum 2% din P.I.B., iar mărimea exactă a deficitului va fi determinată ținând seama de posibilitățile de finanțare externă și de necesitatea creșterii corespunzătoare a creditului real către sectorul neguvernamental. Va fi realizată o îmbunătățire substanțială a structurii bugetului, inclusiv, în special, în ceea ce privește realocarea cheltuielilor pentru subvenții către

investițiile de infrastructură. Mai mult, Guvernul pregătește introducerea impozitului pe venitul global la jumătatea anului 1995. Obiectivele și conținutul politicii fiscale guvernamentale în anul 1995 vor fi discutate în cadrul pregătirii primei analize a programului, iar aprobarea unui buget pentru anul 1995 care să satisfacă obiectivele programului va constitui o condiție de îndeplinit la data acestei prime analize.

Politica monetară și reforma sectorului financiar

21. Guvernul consideră că implementarea consecvență de restricții monetare stricte, însoțită de rate ale dobânzii real pozitive, este esențială pentru asigurarea credibilității programului său de stabilizare, creșterea încrederii pe plan intern în moneda națională și asigurarea unui cadru adecvat pentru liberalizarea cursului de schimb valutar. Politica monetară va furniza astfel principala ancoră nominală a programului de stabilizare pe anul 1994, cu sarcina ca, sprijinită de măsuri fiscale și salariale și de o disciplină financiară mai strictă, să reducă substanțial rata inflației. În lumina experienței de după anul 1990, Guvernul și B.N.R. au întreprins în ultimele luni mai multe reforme structurale în vederea îmbunătățirii eficienței politicii monetare, prezentate în continuare.

22. În primul rând, implementarea unei politici monetare severe a fost împiedicată în trecut de lipsa disciplinei financiare în întreprinderile de stat, care a dus la creșterea rapidă a plăților restante, deoarece întreprinderile au căutat să-și finanțeze activitățile din resurse din afara sistemului bancar. Guvernul acordă o foarte mare prioritate reducerii volumului plăților restante ale întreprinderilor în timpul procesului de stabilizare. În acest scop, este aplicat un program energetic în vederea impunerii unei mai stricte discipline financiare în întreprinderile proprietate de stat și în regiile autonome, așa cum se arată în paragrafele 37—52 de mai jos, și se așteaptă ca implementarea fermă a acestor măsuri să determine o reducere foarte substanțială în termeni reali a nivelului plăților restante. Reducerea plăților restante la nivelurile stabilite în anexa nr. IV va constitui un reper cantitativ în cadrul primei și celei de-a doua analize a programului; mai mult, obiectivul privind plățile restante ale întreprinderilor la 30 iunie 1994 va constitui o sarcină indicativă în cadrul programului și, dacă aceasta nu va fi realizată, Guvernul și B.N.R. se vor consulta cu reprezentanții F.M.I. pentru a reexamina obiectivele financiare stabilite în acest memorandum și vor fi propuse, dacă este cazul, modificările necesare ale criteriului de performanță referitor la nivelul activelor interne nete ale sistemului bancar la 30 septembrie și respectiv 31 decembrie 1994.

23. B.N.R. nu va efectua nici un fel de alte operațiuni de compensare selectivă sau globală și nici alte aranjamente speciale pentru a acorda credite băncilor sau direct întreprinderilor în vederea facilitării lichidării datoriei sau a creanțelor acumulate sub forma plăților restante între întreprinderi.

24. În al doilea rând, în vederea înlăturării a noi obstacole în aplicarea politicii monetare, Guvernul și B.N.R. au eliminat treptat, până la sfârșitul anului 1993, toate creditele de refinanțare subvenționate (cu excepția volumului existent de creanțe conform Legii

nr. 71/1992). Pe durata acestui aranjament propus, B.N.R. nu va acorda noi credite de refinanțare cu rate ale dobânzii sub nivelul ratei de referință, și nici alte credite la care dobânda să fie amânată pentru perioade mai mari de o lună.

25. În al treilea rând, conform convenției cu B.N.R., Guvernul a luat măsuri ferme de limitare a impactului monetar al finanțării deficitului prin transferarea unei părți considerabile a împrumuturilor sale de la B.N.R. la C.E.C., ca și prin transferarea majorității depozitelor sale de la băncile comerciale la B.N.R. Pe durata acestui aranjament propus, Guvernul va lua măsuri pentru ca mărimea datoriei sale către B.N.R. să nu contravină restricțiilor specificate în art. 31 al statutului care reglementează operațiunile B.N.R. (Legea nr. 34/1991), reducând astfel substanțial presiunea pe care finanțarea bugetară o exercită asupra administrării bazei monetare. Guvernul și B.N.R. consideră că rolul B.N.R. în derularea unei politici monetare severe a fost mult întărit prin reformele structurale descrise mai sus, care au completat măsurile anterioare de eliminare a plafoanelor de credit, de introducere a cerințelor pentru rezerve în numerar și de îmbunătățire a eficienței sistemului cerințelor pentru rezerve prin lărgirea bazei acestuia spre a include depunerile populației și prin aplicarea unor penalizări severe pentru nerespectarea acestora.

26. În acest context și luând în considerare scăderea programată a volumului plăților restante între întreprinderi, Guvernul a stabilit obiectivele politicii monetare pentru 1994, bazate pe previziuni moderate ale evoluțiilor prețurilor și cererii de bani. În acest scop, programul Guvernului permite o creștere a masei monetare (exprimată în monedă națională) de 54% în primul semestru din anul 1994 și 35% în cel de-al doilea semestru, care este corelată cu scăderea rapidă a nivelului inflației. Programul de credit pentru 1994 este menit a fi compatibil cu această creștere monetară și cu creșterea stabilită pentru rezervele internaționale nete, dar trebuie, de asemenea, să asigure în anul 1994 o creștere corespunzătoare a nivelului real al creditului bancar către sectorul guvernamental, inclusiv către întreprinderile de stat și private. Activele interne nete ale sistemului bancar sunt proiectate să crească cu aproximativ 54% și 31% în primul și respectiv al doilea semestru al anului 1994. Plafoanele pentru volumul activelor interne nete ale sistemului bancar vor constitui un criteriu de performanță, așa cum se detaliază în anexa nr. V. Datorită schimbărilor majore care afectează în prezent sistemul financiar din România, inclusiv ajustările în ratele dobânzii și în cursul de schimb valutar, este posibil ca cererea de bani să se abată considerabil de la proiecțiile incluse în acest program. În cazul unei evoluții a cererii de bani substanțial diferită de cea anticipată în perioada care se încheie la 30 iunie 1994 (ca și în cazul nerealizării sarcinii indicative pentru plățile restante ale întreprinderilor la finele lunii iunie 1994), Guvernul și B.N.R. se vor consulta cu reprezentanții F.M.I. în vederea reexaminării obiectivelor financiare stabilite pentru al doilea semestru din anul 1994, incluzând propunerea oricăror modificări necesare ale criteriilor de performanță pentru 30 septembrie și 31 decembrie 1994. La data efectuării primei analize, se vor conveni cu F.M.I. și obiectivele de politică monetară pentru anul 1995, ca și criteriile de performanță privind activele interne nete ale sis-

temului bancar la 31 martie, 30 iunie și 30 septembrie 1995.

27. Deși datele privind distribuția creditului bancar sunt nesemnificative, B.N.R. va acorda o atenție deosebită protejării accesului sectorului privat în curs de dezvoltare la credite bancare noi, în special prin aplicarea mai eficientă a măsurilor prudențiale care să evite dirijarea creditului bancar către întreprinderile neviabile. Inițiativele Guvernului și ale F.P.S. de a întări disciplina financiară și restructurarea întreprinderilor vor constitui o completare esențială a acestor politici. În plus, la fiecare analiză a programului, F.M.I. va face o evaluare a progreselor înregistrate în identificarea și supravegherea creșterii creditului către întreprinderile de stat și către sectorul privat.

28. Pentru îndeplinirea obiectivelor politicii monetare în anul 1994, B.N.R. intenționează să continue folosirea, în special, a instrumentelor indirecte de control monetar, limitând injecția de lichiditate netă prin operații de refinanțare la niveluri corespunzătoare obiectivelor sale monetare globale. B.N.R. va stabili, pe durata programului, obiective cantitative pentru baza monetară, ca jaloane pentru politica monetară. Obiectivele până la 31 decembrie 1994 pentru baza monetară au fost discutate cu personalul F.M.I. și corespund programului privind politica monetară din aranjamentul propus; ele constituie sarcini indicative în cadrul programului financiar (anexa nr. VI). La data efectuării primei analize, sarcinile indicative pentru baza monetară vor fi stabilite pentru restul perioadei acoperite de aranjamentul propus.

29. Reformele prezentate mai sus, în vederea întăririi părții structurale a politicii monetare, au ca scop facilitarea menținerii controlului strict asupra creșterii bazei monetare, contribuind astfel la creșterea semnificativă a ratelor nominale ale dobânzilor. Acțiunile recente ale B.N.R. în această direcție au inclus reintroducerea licitațiilor de credit în care ratele dobânzii determinate pe piață au depășit substanțial rata normală de referință, precum și o creștere semnificativă a ratei creditului „overdraft”, având drept consecință o creștere puternică a ratei medii a dobânzii asupra creditelor B.N.R. În ultimele luni, B.N.R. a extins astfel folosirea licitațiilor de credit, împreună cu aplicarea de dobânzi penalizatoare pentru creditul „overdraft”, reducând utilizarea liniilor sale obișnuite de credit și eliminând practic creditele subvenționate. B.N.R. întărește, în continuare, tehnicile sale de refinanțare prin solicitarea de garanții corespunzătoare pentru fiecare instrument de refinanțare și prin evitarea utilizării excesive a creditului „overdraft” sau a dependenței imprudente a băncilor de acesta, prin fixarea de plafoane pentru accesul fiecărei bănci la această facilitate. În plus, transferarea majorității depozitelor administrației de la băncile comerciale la B.N.R. a limitat accesul băncilor la o finanțare ieftină din această sursă. B.N.R. supraveghează și introduce proceduri stricte de control asupra sumelor în tranzit („float”) din sistemul bancar, prin intermediul penalizărilor financiare asupra sumelor excesive în tranzit ale fiecărei bănci.

30. Acțiunile de întărire a restricțiilor monetare au avut ca rezultat o creștere semnificativă a ratelor dobânzilor la băncile comerciale și la C.E.C. la niveluri real pozitive, deoarece Guvernul și B.N.R. au considerat aceasta ca fiind esențială pentru întărirea încrederii

în activele interne și au acordat, în acest scop, stimulente corespunzătoare deponeților interni. Astfel, pe bază anualizată, rata medie a dobânzii de refinanțare a B.N.R. (excluzând creditele „overdraft”) este actualmente de ordinul a 250%, iar ratele la creditele băncilor comerciale sunt în mod obișnuit la nivelul de 150%. Pentru a îmbunătăți eficiența alocării creditelor și a oferi stimulente pentru economii, B.N.R. va asigura o structură flexibilă a ratelor dobânzilor și niveluri ale acestora care să reflecte condițiile pieței. Dacă ratele dobânzilor băncilor comerciale se adaptează prea lent la schimbările intervenite în ratele B.N.R., aceasta va introduce un set de măsuri suplimentare în scopul îmbunătățirii structurii ratelor dobânzii. Asemenea măsuri pot include, între altele, transferul la B.N.R. al depozitelor administrației aflate încă la băncile comerciale, preluarea depunerilor de la C.E.C. și de la alte bănci, emiterea de certificate de depozit B.N.R. cu dobândă aliniată la structura ratei dobânzii B.N.R. în vederea absorbirii lichidității și, dacă este cazul, măsuri administrative cum ar fi limitarea accesului la licitațiile de refinanțare pentru băncile care nu reușesc să-și adapteze ratele dobânzii pentru depuneri. Pentru a facilita evaluarea periodică a evoluției ratelor dobânzilor, B.N.R. a introdus în februarie 1994 un sistem de urmărire sistematică și regulată a ratelor dobânzilor care va cuprinde evoluțiile ratelor reprezentative la depozite și credite din sistemele C.E.C. și bancar.

31. Creșterea substanțială a ratelor nominale ale dobânzilor înregistrată în ultima perioadă a generat profituri importante pentru B.N.R., care se așteaptă să rămână la niveluri mari până când inflația se va reduce substanțial și deci și ratele nominale ale dobânzilor se vor reduce corespunzător. Pentru a sprijini politica de restricții monetare, B.N.R. intenționează să utilizeze o parte a profiturilor sale în scopul creșterii capitalului și rezervelor proprii la niveluri care să-i permită anularea pierderilor substanțiale din reevaluări, înregistrate în cursul ultimilor doi ani. Profitul neutilizat pentru constituirea de rezerve, anularea creanțelor restante față de administrația centrală sau pentru scopurile curente ale B.N.R. va fi transferat la bugetul de stat.

32. Aplicarea efectivă în anul 1994 a controlului monetar indirect, ca și reacția ratelor dobânzilor din sistemul financiar la acțiunea mecanismelor pieței, vor fi ușurate de înființarea piețelor de capital și titlurilor de valoare, în special în ce privește instrumentele negociabile, inclusiv titlurile guvernamentale purtătoare de dobândă la nivelul ratelor pieței. Guvernul a început, emiterea acestor titluri în martie 1994 și evoluția acestui program va fi discutată în cadrul primei analize.

33. Guvernul și B.N.R. sunt ferm hotărâți să înființeze o piață modernă de capital care să faciliteze finanțarea investițiilor de către agenții economici și să asigure surse nemonetare pentru finanțarea publică. În anul 1994 va fi aplicat un program care să sprijine dezvoltarea pieței titlurilor de valoare, iar Guvernul și B.N.R. vor susține aprobarea unei legi privind înființarea Bursei de valori ca o prioritate și punerea sa în funcțiune până la 15 noiembrie 1994, ca un reper structural, a cărui realizare va fi evaluată la data efectuării primei analize în cadrul aranjamentului propus. În plus, optimizarea sistemului de plăți și clearing constituie în prezent o prioritate pentru B.N.R. și se așteaptă înregistrarea unui progres substanțial în acest

domeniu până la data efectuării primei analize prevăzute de program. Ca un prim pas, B.N.R. va încuraja introducerea de către băncile comerciale a unor noi instrumente de plată care să poată fi onorate cu o întârziere minimă, în vederea accelerării plăților dintre clienții diferitelor bănci. Sub egida B.N.R. va fi înființat un sistem modern de plăți, realizarea acestuia constituind un reper structural la data efectuării celei de-a doua analize prevăzute de program.

34. Guvernul și B.N.R. intenționează, de asemenea, să facă C.E.C.-ul să fie mai receptiv la cerințele forțelor pieței. Guvernul va elabora propuneri detaliate pentru reformarea și restructurarea activității C.E.C., inclusiv modificări în legislație care să clarifice rolul C.E.C. în cadrul sistemului bancar. Vor fi întărite stimulentele manageriale și va fi introdus un sistem modernizat de prelucrare a datelor ca bază pentru lărgirea gamei de servicii oferite de C.E.C. În plus, Guvernul și B.N.R. intenționează să asigure, pe durata programului, rate ale dobânzii real pozitive pentru depunerile la termen efectuate la C.E.C., precum și rate ale dobânzii pentru depunerile la vedere mai apropiate de rata inflației decât în trecut. Progresele înregistrate în elaborarea propunerilor pentru reforma structurală a C.E.C. vor fi discutate la data primei analize în cadrul programului, iar progresele în implementarea reformei vor constitui un reper structural la data celei de-a doua analize prevăzute de program.

35. Ținând seama de contribuția pe care un sistem bancar sănătos o poate exercita asupra creșterii economice, B.N.R. întreprinde măsuri pentru întărirea activității sale curente de supraveghere bancară. În acest scop, B.N.R. primește asistență tehnică de la C.E. PHARE și din alte surse. La începutul anului 1994 au fost emise directive de prudențialitate pentru sistemul bancar referitoare la clasificarea împrumuturilor, ca și în ce privește constituirea de provizioane, necesitatea unui capital adecvat și gradul de expunere valutară. Începând cu luna decembrie 1993, B.N.R. a inițiat inspecții lunare la sediile băncilor de stat și private, în vederea asigurării solidității financiare a acestor instituții, ca și a respectării de către acestea a legilor și regulamentelor în vigoare. Succesul reformei sistemului bancar va necesita creșterea substanțială a personalului B.N.R. implicat în activitatea de supraveghere, în vederea asigurării respectării unor directive judicioase de prudență de către bănci și a realizării unui program corespunzător de inspecții pe teren. De asemenea, B.N.R. și Guvernul vor încuraja băncile importante să-și înființeze unități care să faciliteze restructurarea întreprinderilor și să întreprindă și alte acțiuni care să întărească disciplina financiară în cadrul acestora. Pe măsură ce sfera restructurării întreprinderilor care înregistrează pierderi mari este definitivată, iar implementarea acestei acțiuni a început, creditele neperformante rămase la bănci vor fi complet provizionate și provizioanele res-

pective vor fi neimpozabile până cel mai târziu în anul fiscal 1995. Supravegherea strictă de către B.N.R. are drept scop să contracareze riscul moral potențial în sistemul financiar; mai mult, în cazul perturbărilor în sistemul financiar, Guvernul și B.N.R. intenționează să limiteze sprijinul acordat în onorarea garanțiilor guvernamentale pentru depunerile din sistemul C.E.C., ca și posibilitatea B.N.R. de a acorda credite de ultimă instanță.

36. Paralel cu restructurarea întreprinderilor, Guvernul și B.N.R. vor adopta o strategie de privatizare și restructurare a băncilor comerciale, iar pregătirea unor planuri corespunzătoare pentru aceasta va constitui un reper structural pentru prima analiză a programului. Restructurarea băncilor va fi realizată pe baza unor expertize detaliate ale bilanțurilor băncilor, efectuate de firme independente de expertiză. Pe baza rezultatului activităților sale de supraveghere și a rapoartelor anuale pe 1993 și 1994, B.N.R. va pregăti evaluări în scris asupra necesității, volumului și datelor recapitalizării băncilor. Bilanțurile băncilor comerciale de stat vor fi restructurate în timp printr-o combinație adecvată de titluri guvernamentale și capital nou, incluzând mai ales o infuzie de capital privat în vederea creșterii caracterului adecvat al capitalului băncilor la niveluri suficiente pentru atingerea standardelor convenite pe plan internațional. Implementarea primului stadiu al planului de restructurare și recapitalizare a băncilor, care este prevăzut să includă privatizarea a două bănci de stat până în mai 1995, va constitui un reper structural în cadrul celei de-a doua analize a programului. Acestea, împreună cu alte reforme ale sectorului financiar, vor fi elaborate împreună cu reprezentanții Băncii Mondiale, în contextul viitorului credit pentru ajustarea sectorului financiar și al întreprinderilor (F.E.S.A.L.).

Privatizarea, reforma întreprinderilor și disciplina financiară

37. Guvernul privește privatizarea activelor proprietate de stat ca esențială pentru îmbunătățirea eficienței și competitivității economiei românești și pentru relansarea unei creșteri economice sustenabile. Progrese foarte însemnate s-au înregistrat în vânzarea întreprinderilor mici către sectorul privat, ca și în transferul proprietății pământului și locuințelor. Guvernul a privatizat marea majoritate a fondului locativ. De asemenea, au fost privatizate cele mai multe dintre fostele cooperative agricole, prin distribuirea pământului către țărani. Aproximativ 80% din terenul arabil este în proprietate privată, restul de 20% aparținând întreprinderilor de stat care au fost transformate în societăți comerciale și care vor fi privatizate la timpul potrivit. Cu toate acestea, procesul de înregistrare a terenurilor, care ar facilita vânzarea acestora, nu este încă finalizat; finalizarea sa este prevăzută pentru jumătatea anului 1994. Între timp, Parlamentul

este pe cale de a încheia activitatea asupra legislației care permite proprietarilor de pământ de a-l arenda sau ipoteca, drept care ar induce sporirea producției agricole; adoptarea și promulgarea acestei legi este prevăzută pentru aprilie 1994. Ca o consecință a acestor măsuri, s-a produs deja o orientare a forței de muncă către sectorul privat, care, la sfârșitul anului 1992, deținea 37% din totalul forței de muncă (inclusiv sectorul privat agricol); în prezent, sectorul privat contribuie la realizarea P.I.B. cu 26%.

38. Guvernul a creat, de asemenea, cadrul instituțional pentru schimbarea formei de proprietate a întreprinderilor. În anul 1992, cele cinci F.P.P. au distribuit certificate de proprietate populației adulte. Fiecare dintre cele cinci F.P.P. deține 30% din aproximativ o cincime din numărul societăților comerciale. Aceste certificate au fost ridicate de aproximativ 95% din cei 18 milioane cetățeni care aveau dreptul la ele. Certificatele pot fi transformate direct în acțiuni la diferite întreprinderi sau utilizate în participarea la licitațiile de acțiuni în cadrul procesului de privatizare. În 1992 a fost înființat și Fondul Proprietății de Stat (F.P.S.), ca organism independent, răspunzător față de Parlament. Sarcina acestuia este de a sprijini terminarea rapidă a procesului privatizării și, ca urmare, este răspunzător pentru administrarea, controlul financiar și vânzarea sau lichidarea celor 70 procente rămase (după preluarea de cele 5 F.P.P. a 30%) din capitalul societăților comerciale. F.P.S. a preluat aproximativ 95% din cele peste 6.000 întreprinderi de stat; restul se prevede a fi preluat până la mijlocul lunii aprilie 1994.

39. Pentru desfășurarea operativă a privatizării, portofoliul cumulat al întreprinderilor de stat a fost provizoriu împărțit de F.P.S. în trei categorii, funcție de mărimea lor. F.P.S. intenționează să desfășoare privatizarea acestor categorii de întreprinderi pe căi paralele; pentru fiecare categorie vor fi aplicate măsuri specifice de accelerare a privatizării. Întreprinderile mici vor fi privatizate prin metoda MEBO sau printr-o procedură de licitație competitivă simplă, similar cu procedura competitivă utilizată pentru vânzarea activelor întreprinderilor, și aceste metode vor fi destinate, în principal, investitorilor români. Mai mult de 400 din cele aproximativ 2.600 de societăți comerciale clasificate drept mici au fost privatizate până la sfârșitul lunii martie 1994. Pentru societățile mijlocii, în număr de aproximativ 2.350, responsabilitatea dirijării privatizării a fost acordată F.P.S. și F.P.P. Începând cu august 1991, un proiect de privatizare pilot a fost înființat de Agenția Națională de Privatizare (A.N.P.), implicând 32 societăți, din care 22 au fost deja privatizate. Privatizarea băncilor și a societăților comerciale mari va fi realizată de F.P.S. și F.P.P., printr-o abordare caz cu caz. În primele 10 luni ale anului 1993, F.P.S. a publicat trei liste cuprinzând peste 100 întreprinderi mijlocii și mari care urmează a fi privatizate cu prioritate.

40. Guvernul consideră accelerarea privatizării ca fiind esențială pentru restructurarea economiei românești, atât ca dovadă a angajamentului pe termen lung al autorităților de a crea economia de piață, cât și ca mijloc de atragere a încrederii investitorilor. Certificatele de proprietate fiind de acum distribuite populației și metodologia de privatizare a întreprinderilor de diferite mărimi fiind elaborată, Guvernul reana-

lizează modalitățile menite să contribuie la simplificarea procedurilor în scopul accelerării ritmului privatizării.

41. F.P.S. a întocmit un program de privatizare pentru anul 1994, precum și un raport financiar anual asupra activităților sale din 1993. Aceste documente au fost aprobate de Parlament la 16 martie 1994 și puse la dispoziția F.M.I. F.P.S. intenționează ca până la sfârșitul lunii decembrie 1994 să privatizeze încă 1.930 de întreprinderi mici cu un capital social de 280 miliarde lei (la 31 decembrie 1992). De asemenea, F.P.S. își propune ca obiectiv să privatizeze, în 1994, 403 întreprinderi mijlocii care aveau un capital social de 443 miliarde lei la 31 decembrie 1992. În sfârșit, F.P.S. intenționează să realizeze până la sfârșitul anului 1994 privatizarea a 35 întreprinderi mari cu capital social de 442 miliarde lei (la 31 decembrie 1992).

42. Având în vedere programele de privatizare propuse pentru întreprinderile mici, mijlocii și mari, se prevede ca un număr de întreprinderi reprezentând aproximativ o zecime din capitalul social al actualelor societăți comerciale cu capital majoritar de stat să fie privatizate în anul 1994. Progresul semnificativ realizat în îndeplinirea obiectivelor privatizării în anul 1994 prevăzute mai sus va constitui un reper structural pentru prima analiză din cadrul programului, când vor fi discutate și obiectivele procesului de privatizare în anul 1995. Progresele semnificative în realizarea privatizării în anul 1995 vor constitui un reper structural pentru a doua analiză din cadrul programului.

43. Guvernul consideră că progresele rapide în privatizarea întreprinderilor reprezintă calea cea mai eficientă de îmbunătățire a conduitei societăților și disciplinei financiare a întreprinderilor. Pentru sprijinirea acestei priorități pe termen scurt, datorită duratei mari a procesului de privatizare, Guvernul — în colaborare cu F.P.S., în calitatea sa de acționar principal al întreprinderilor — intenționează să asigure luarea de urgență a unor măsuri de îmbunătățire a conduitei și performanțelor financiare în cea mai mare parte a societăților comerciale cu capital majoritar de stat. Aceasta va fi realizată atât prin măsuri specifice de restructurare, reducere a dimensiunilor sau de închidere a întreprinderilor cu pierderi și neviabile, cât și prin stabilirea unor înțelegeri cu întreprinderile asupra contractelor de management. Aceasta va sprijini îmbunătățirea disciplinei financiare a întreprinderilor și a alocării resurselor în economie și va pune bazele accelerării procesului de transferare a proprietății. Legea privind contractele de management pentru întreprinderile de stat, aprobată de Parlament în octombrie 1993, oferă cadrul juridic pentru activitatea F.P.S. în această privință.

44. Deși restructurarea și reorientarea majorității întreprinderilor va fi realizată cu timpul de F.P.S. și F.P.P., de acționarii privați și de sistemul bancar, Guvernul consideră că este necesar ca în această perioadă să-și asume un rol vizibil și important în restructurarea, micșorarea sau închiderea unui număr semnificativ de întreprinderi cu pierderi și/sau plăți restante mari. Acestea sunt întreprinderi ale căror dificultăți au un impact social sau sectorial prea puternic pentru a putea fi rezolvate corespunzător de acționarii privați sau de sectoarele specializate ale băncilor comerciale. Câteva din acțiunile recente și de perspectivă în această privință sunt prezentate în paragrafele următoare.

45. În primul rând, în septembrie 1993, Ministerul Finanțelor și B.N.R., de comun acord, au declarat în incapacitate de plată, conform Legii nr. 76/1992, 20 întreprinderi de stat cu volume mari de plăți restante, în timp ce F.P.S. a inițiat procedurile de lichidare pentru o altă întreprindere de stat.

46. În al doilea rând, ca un pas important în întărirea disciplinei financiare în asemenea întreprinderi, au fost „izolate” de sistemul bancar 30 întreprinderi cu plăți restante mari față de bănci, și puse sub supravegherea unui Comitet de Restructurare, compus din reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, Ministerului Industriilor, B.N.R. și F.P.S. Acest Comitet de Restructurare, care și-a încheiat activitatea la sfârșitul anului 1993, a fost însărcinat să decidă în ce măsură garanțiile de credite sau resursele de la F.P.S. sau de la bugetul de stat vor fi disponibilizate conform planurilor de restructurare propuse de comisii pentru aceste întreprinderi. În ultimele luni ale anului 1993, Comitetul de Restructurare, sprijinit de asistența tehnică, a elaborat planuri detaliate de acțiune pentru fiecare din aceste întreprinderi, aprobate ulterior de Guvern. Aplicarea acestor planuri a început în ianuarie 1994. Ca parte a acestor planuri de acțiune au fost identificate trei întreprinderi pentru care lichidarea este singura opțiune. A fost convenit cu Banca Mondială un grafic detaliat pentru închiderea sau lichidarea acestor întreprinderi, și implementarea acestui program a început în ianuarie 1994.

47. În al treilea rând, în privința altor întreprinderi cu capital majoritar de stat cu volum mare de pierderi sau plăți restante, F.P.S. și Agenția de Restructurare, acționând în colaborare cu Guvernul, vor asigura condițiile ca deciziile operative luate de fiecare întreprindere să fie puse urgent de acord cu criteriile financiare, inclusiv prin pârghia contractelor de management, cu prioritate pentru un grup inițial de circa 250 întreprinderi cu volum mare de pierderi și/sau plăți restante. Ca parte a acestui proces de impunere a unei discipline financiare mai severe, circa 25 societăți comerciale care, împreună cu 5 mari regii autonome, înregistrează cel puțin 50% din pierderile nete și peste o treime din plățile restante ale sectorului de stat, vor fi în mod special supravegheate de F.P.S. și Agenția de Restructurare în primele luni ale anului 1994, și vor fi convenite cu aceste întreprinderi planuri care să asigure performanțe financiare îmbunătățite. Progresele semnificative în introducerea contractelor de management în sectorul de stat și, în special, în implementarea acestui regim de supraveghere specială pentru întreprinderile selectate, ca și analiza restructurării celor 30 întreprinderi „izolate” discutate în paragraful 46 de mai sus, vor constitui un reper structural în cadrul primei analize a programului, când vor fi discutate și obiectivele pe anul 1995. Progresele semnificative ulterioare în restructurare și reducerea pierderilor și plăților restante ale întreprinderilor discutate în acest paragraf, așa cum se va arăta la data primei analize a programului, vor constitui un reper structural pentru cea de-a doua analiză. În această privință, reperele cantitative pentru pierderile întreprinderilor sunt stabilite în anexa nr. VII.

48. Regiile autonome sunt considerate o categorie aparte de întreprinderi datorită faptului că ele nu sunt constituite ca societăți pe acțiuni și nu există intenția privatizării lor într-un viitor apropiat. Prin Ordonanța

nr. 15/1993, Guvernul a stabilit o nouă definiție a regiilor autonome, conform căreia acestea se vor limita la realizarea activității lor de bază. Un număr de asemenea regii, cum este RENEL, întreprindere de stat din domeniul energiei electrice, a început să dea curs acestei ordonanțe prin transferarea funcțiilor și activelor nestrategice către societăți comerciale separate. A fost înființat un grup de lucru însărcinat cu favorizarea activităților la care se face referire în această ordonanță, în special analizarea regiilor existente și stabilirea activelor de care vor fi private. Ministerele importante, împreună cu Ministerul Finanțelor, vor institui controlul managerial asupra acestor întreprinderi și vor solicita prezentarea de planuri financiare eficiente, în prima etapă pentru 50 regii autonome importante, incluzând 5 din regiile autonome cu cele mai mari volume de plăți restante și pierderi nete care au fost identificate pentru tratament prioritar în cadrul acestui proces. Modalitățile de restructurare și reforma acestor regii sunt discutate în legătură cu diferitele acțiuni ale Băncii Mondiale. Implementarea măsurilor de reducere substanțială a numărului acestor regii — în prezent 900 — și supunerea lor unor restricții bugetare severe cu costuri de funcționare și de capital într-o relație corespunzătoare cu veniturile va fi, de asemenea, luată în considerare în cadrul primei analize a programului.

49. În ceea ce privește cadrul legal de promovare a administrării eficiente a întreprinderilor, Guvernul a luat o serie de măsuri pentru a impune penalizări legale mai severe întreprinderilor care nu respectă disciplina financiară. În acest scop, Legea nr. 76/1992 aprobată în iulie 1992 prevede posibilitatea creditorilor de a popri activele interne ale debitorilor. În iulie 1993, această lege a fost amendată în vederea întăririi prevederilor sale, între altele prin aplicarea unei dobânzi la plățile restante existente între întreprinderi și o prevedere similară se aplică și plăților restante din impozite; în luna ianuarie 1994 ratele acestor dobânzi au fost majorate și reprecizate la un nivel de 0,4% pe zi. În același timp, o penalizare substanțială sub forma unor reduceri a nivelului salariilor care nu sunt supuse impozitului suplimentar pe salarii va fi aplicată întreprinderilor creditoare care continuă să vândă companiilor care nu-și achită obligațiile față de ele și contractează astfel plăți restante.

50. Legea falimentului, considerată de Guvern parte integrantă a cadrului juridic desemnat să sprijine disciplina financiară, este prevăzută a fi adoptată de Parlament cu maximă prioritate. Guvernul va căuta să obțină aprobarea Parlamentului până la 15 august 1994 ca un criteriu de performanță în cadrul aranjamentului propus. Această lege va permite creditorilor să inițieze proceduri de declarare a falimentului în cadrul tribunalelor românești oricărei persoane juridice (inclusiv întreprinderi comerciale) și, de asemenea, va legaliza procedurile de încasare a sumelor de la debitori, rezolvarea în cele din urmă a creanțelor față de debitori și va prevedea un plan de reorganizare și prioritate în distribuirea activelor pentru creanțele creditorilor ulteriori falimentului. Până atunci, creditorii inițiază în mod efectiv acțiuni de declarare a debitorilor în stare de faliment conform Codului comercial existent. Este în pregătire un proiect de lege pentru înființarea tribunalelor comerciale în vederea

facilitării consolidării legislației falimentului și simplificării procesului de obținere a reparațiilor pentru creditori conform Legii nr. 76/1992; adoptarea și aplicarea acestei legi constituie o prioritate de prim ordin pentru Guvern și este de așteptat să aibă loc până la jumătatea anului 1994. Până la adoptarea acestei legi, Ministerul Justiției a aprobat o procedură de reorganizare a tribunalelor civile existente în sensul creării unor secții separate care să se ocupe de litigiile comerciale; implementarea acestei proceduri a început în ultima parte a anului 1993. Guvernul caută în prezență surse de asistență tehnică în vederea pregătirii judecătorilor pentru aceste tribunale.

51. În sfârșit, B.N.R. elaborează propuneri de încurajare a apariției pieței efectelor comerciale pentru a face creditul dintre întreprinderi transparent și mai eficient, și evoluția acestei piețe va fi discutată la data primei analize a programului. Guvernul intenționează ca prin aceste măsuri să reducă progresiv interesul întreprinderilor de a-și finanța activitatea prin arierate.

52. Dacă măsurile descrise mai sus se vor dovedi necorespunzătoare pentru reducerea arieratelor, Guvernul va lua măsuri suplimentare directe pentru a se asigura că întreprinderile publice din sectorul nefinanciar (regiile autonome) nu acordă noi credite întreprinderilor debitoare și că ele însele își plătesc la timp datoriile către furnizori și va lua măsuri similare și față de societățile comerciale de stat aflate sub control, așa cum se prevede în Legea nr. 76/1992. Penalizările financiare aferente arieratelor vor fi, de asemenea, intensificate pentru a preveni orice nouă formare a acestora.

Prețuri și salarii

53. Procesul liberalizării prețurilor este în prezent aproape încheiat în ce privește comerțul cu amănuntul, cu excepțiile prezentate mai jos, iar Guvernul nu va reintroduce controale asupra prețurilor. Mai curând Guvernul va lua noi măsuri pentru a-și reduce participarea în procesul de negociere a prețurilor, cu scopul final al înlăturării tuturor controalelor și notificărilor prealabile ale modificărilor de prețuri. La 1 mai 1993 Guvernul a înlăturat practic toate subvențiile rămase la bunurile de consum; totuși, rămâne în vigoare un sistem de control și supraveghere a prețurilor pentru un număr redus de bunuri de consum. Guvernul s-a angajat să reducă subvențiile la producător în anul 1994 — conform schiței de buget — și din nou în anul 1995. Controalele rămase asupra prețurilor pentru bunurile de consum care au fost subvenționate până la 1 mai 1993 au fost înlăturate în marea lor majoritate la începutul lunii aprilie 1994 și sistemul existent de supraveghere a prețurilor pentru produsele menționate în Hotărârea Guvernului nr. 206/1993 și în Hotărârea Guvernului nr. 45/1994 va fi în curând limitat în continuare la produsele și serviciile realizate de monopoliurile naturale și la produsele și serviciile subvenționate.

54. Guvernul consideră esențială asigurarea protecției consumatorilor și a altor clienți împotriva practicilor neloiale ale monopolului. De asemenea, recunoaște necesitatea rezolvării urgente a necesității întăririi concurenței reale, inclusiv în ceea ce privește cumpărarea și vânzarea de produse agricole, prin aceasta sporindu-se stimulentele pentru producători și

evitându-se prețurile necorespunzătoare de mari pentru consumatori. În viitorul imediat, concentrările de forță pe piață vor continua să fie tratate prin proceduri ad-hoc, însă Guvernul intenționează ca până la 15 aprilie 1994 să prezinte Parlamentului o lege a concurenței după modelul vest-european și american și să creeze și să asigure cu personal o autoritate însărcinată cu aplicarea acestei legi. O dată cu crearea autorității respective va înceta responsabilitatea Ministerului Finanțelor în domeniul supravegherii prețurilor, aceasta trecând în sarcina noii autorități. Promulgarea legii concurenței și crearea autorității menționate vor constitui un reper structural în cadrul primei analize a programului.

55. Guvernul consideră ca fiind foarte importantă pentru întreprinderi libertatea de a introduce în prețurile lor costurile aferente importurilor, pentru a se evita variații mari ale prețurilor și apariția efectelor perturbatoare ale unei abordări eşalonate. În special, Guvernul s-a angajat să continue ajustarea prețurilor tuturor produselor energetice livrate agenților economici, pentru a se menține paritatea cu prețurile internaționale.

56. O politică a veniturilor bazate pe impozite este considerată de Guvern ca fiind esențială pentru stoparea presiunii inflaționiste și promovarea competitivității economiei românești. Guvernul intenționează să continue aplicarea actualei scheme de indexare în perspectivă a salariilor, în vederea realizării creșterilor permise în legea privind fondul de referință al salariilor pentru toți angajații întreprinderilor de stat și ai administrației publice. Întreprinderile vor continua să fie supuse unui impozit suplimentar punitiv pe salarii (cu cote mergând până la 500 %) asupra creșterilor de salarii peste suma de referință. Pentru a se evita spirala prețuri-salarii, în special în lumina inflației care reflectă creșterile corective de prețuri, coeficientul de indexare va continua să fie destinat asigurării unei compensații parțiale pentru creșterile de prețuri. În plus, Guvernul va continua să urmărească îndeaproape evoluția fondului de salarii al fiecărei întreprinderi, pentru a se asigura că plafoanele de salarii funcționează într-un mod care stimulează reducerea excesului de personal, acolo unde este cazul.

Sectorul extern

57. Pentru îmbunătățirea situației balanței de plăți și furnizarea de stimulente adecvate sectoarelor exportatoare, Guvernul întreprinde în prezent o serie de acțiuni pentru reforma pieței valutare și unificarea cursului de schimb, în cadrul unor politici financiare restrictive adecvate. Elementele inițiale ale reformei, care au fost implementate până la 12 aprilie 1994, au inclus: modificarea mecanismului de determinare a cursului de schimb prin licitații astfel încât să se acopere integral piața licitațiilor; canalizarea tuturor tranzacțiilor comerciale oficiale, inclusiv a celor pentru importul de petrol, prin licitații; asigurarea accesului liber al întreprinderilor la licitațiile valutare; și autorizarea băncilor comerciale naționale și străine din România de a cumpăra valută în nume propriu, în cadrul limitelor prudențiale instituite săptămânal asupra pozițiilor lor valutare deschise. B.N.R. va evita să intervină direct pe piață, cu excepția cumpărărilor

ocasionale pentru constituirea rezervelor oficiale și pentru efectuarea de operațiuni ocazionale de reglare și nu va da niciodată sfaturi participanților la tranzacții, astfel încât cursul de schimb să fie determinat exclusiv de piață. Funcționarea pieței valutare va fi urmărită cu grijă pentru a se asigura că ea reflectă pe deplin forțele pieței. Punctele de referință în această privință vor include în special primele din birourile de schimb, volumele tranzactate pe piață, accesul liber al întreprinderilor la valută fără intervenții sau întâzieri, eliminarea lipsei de valută pentru plățile curente ale întreprinderilor și competitivitatea cursului de schimb. Autoritățile vor furniza F.M.I. informații complete despre evoluția pieței, inclusiv prin participarea reprezentantului F.M.I. în România la licitații și prin consultații periodice ale personalului Fondului cu participanții la piață asupra experienței lor în evoluția pieței. În perioada anterioară reformei mecanismului de licitație descrisă mai sus, politica valutară și monetară a fost direcționată spre eliminarea treptată a diferenței dintre cursul determinat prin licitație și cursul paralel neoficial. După această reformă a licitațiilor, aceste politici continuă să aibă drept scop menținerea relativ mică a diferenței dintre cursul stabilit la licitație și cel al birourilor de schimb. La această dată, cursul de schimb la licitație este de 1.679 lei/dolar S.U.A., iar cursul mediu de cumpărare și vânzare la birourile de schimb este de aproximativ 1.666 lei — 1.719 lei/dolar S.U.A. Până la jumătatea lunii aprilie 1994 vor fi luate măsurile necesare pentru legalizarea tranzacțiilor directe între bănci și între bănci și birourile de schimb, astfel încât aceste tranzacții directe să se desfășoare în paralel cu piața oficială a licitațiilor. Guvernul intenționează să elimine rapid restricțiile valutare care interzic întreprinderilor cu rezerve la plățile interne să cumpere valută la licitație.

58. Cu asistența tehnică acordată în continuare de Fond, până la sfârșitul lunii iunie 1994 va fi operațională o piață valutară interbancară atotcuprinzătoare a tranzacțiilor directe, care va înlocui actualele licitații și la care vor participa direct atât birourile de schimb, cât și băncile comerciale. Piața valutară interbancară va avea următoarele caracteristici: tuturor participanților autorizați care vor include băncile autorizate să efectueze operațiuni valutare și tuturor birourilor de schimb autorizate li se va permite să cumpere sau să vândă valuta direct de la și către orice alt participant autorizat, la cursuri liber negociate, fără limitări (dar ținând cont de faptul că autoritățile pot impune limite prudențiale pentru poziția valutară a participanților autorizați). Eliminarea licitațiilor valutare și adoptarea cursului mediu la care au loc tranzacțiile valutare directe pe piața interbancară drept curs oficial publicat de B.N.R. și utilizat pentru scopuri care să includă evaluări vamale și raportări statistice, până la 30 iunie 1994, vor constitui un criteriu de performanță pentru tragerea din august 1994 în cadrul aranjamentului propus.

59. Persoanelor juridice li se va permite să cumpere valută de la orice bancă autorizată în scopul efectuării de plăți pentru tranzacții internaționale curente autorizate. B.N.R. a mărit limita asupra accesului la valută al rezidenților persoane fizice pentru efectuarea de călătorii în străinătate și recent a modificat specificarea acestei limite astfel încât ea se stabilește în dolari S.U.A. la nivelul de 500 dolari S.U.A./persoană anual. Sumele care depășesc această limită indicativă vor fi

puse la dispoziție cu prezentarea dovezilor că persoanele respective au nevoie de valută pentru anumite tranzacții curente autorizate, cum ar fi studii, îngrijire medicală și călătorii. Guvernul intenționează să anuleze până la sfârșitul perioadei aranjamentului stand-by propus toate acordurile bilaterale de plăți în vigoare și să lichideze soldurile cu B.I.C.E./C.A.E.R., care constituie restricții valutare conform art. XIV al Statutului F.M.I. Ca un criteriu de performanță, în perioada aranjamentului stand-by Guvernul nu va încheia acorduri bilaterale de plăți care contravin prevederilor art. VIII al Statutului F.M.I. În plus, tot ca un criteriu de performanță, Guvernul nu va introduce noi restricții valutare sau practici valutare multiple și nici nu le va intensifica sau modifica pe cele existente, după cum nu va institui sau intensifica nici o restricție la import din motive de balanță de plăți, în perioada aranjamentului.

60. Guvernul a liberalizat în mare măsură sistemul comerțului exterior. Toate interdicțiile și contingentele la export au fost înlăturate, cu excepția unei liste restrânse de bunuri supuse controlului prețurilor interne sau deficitare, dăunătoare mediului, considerate strategice, sau pentru care restricțiile sunt cerute de țările importatoare. La export se vor menține temporar interdicții la grâu, unt, anumite minerale, ca și contingentele la îngrășăminte chimice și unele uleiuri minerale. Guvernul, acționând conform angajamentelor sale internaționale, s-a angajat deplin să elimine aceste interdicții și contingente la export până la sfârșitul anului 1995, pe măsură ce controalele corespunzătoare de prețuri sunt înlăturate sau pe măsură ce oferta internă se îmbunătățește și nu va introduce noi licențe de export. În vederea întăririi concurenței, accizele pentru anumite bunuri cum ar fi băuturile alcoolice, tutunul și televizoarele vor fi modificate până la jumătatea anului 1994 pentru a se elimina discriminarea față de produsele de proveniență străină. Guvernul a eliminat suprataxa la import de 30% în octombrie 1993. Pentru a asigura deplina participare a țării la sistemul comercial multilateral, ca o economie de piață, Guvernul a solicitat renegocierea Protocolului de aderare la G.A.T.T. și caută să renegocieze un protocol-standard cu angajamente bazate pe o listă de concesi tarifare.

61. Exporturile au crescut cu 14% în 1993, datorită, în parte, reorientării comerțului către piețele occidentale, iar importurile au crescut cu 6%, reflectând parțial o creștere a importurilor de cereale pentru refacerea stocurilor. Prin îmbunătățirea deficitului comercial, deficitul contului curent a scăzut cu 0,2 miliarde dolari, ajungând la 1,5 miliarde dolari (aproximativ 5,5% din P.I.B.) în 1993. În anii 1994—1995 se prognozează o creștere a exporturilor cu aproximativ 8% anual, reflectând devalorizarea leului, efectul acordului interimar cu C.E.E., devenit efectiv în mai 1993 și acordarea clauzei națiunii celei mai favorizate de către S.U.A. în octombrie 1993. Importurile sunt prognozate să crească foarte puțin în această perioadă, reflectând devalorizarea reală a leului și impactul politicilor financiare restrictive. Deficitul contului curent este astfel prognozat la aproximativ 0,3 miliarde dolari S.U.A. (circa 3,5% din P.I.B.) în 1994 și 1995.

62. Se așteaptă ca investițiile străine directe să joace un rol important în restructurarea economiei, ca și în limitarea datoriei externe. Pentru a atrage investiții străine, România a liberalizat substanțial regimul investițiilor străine directe, eliminând limitările asupra

repatrierii dividendelor și veniturilor, permițând efectuarea de investiții străine directe în practic toate sectoarele și eliminând limitele asupra participării capitalului străin într-o societate comercială înființată în România. Ca o consecință a continuării și extinderii acestei politici liberale și a eforturilor în direcția accelerării privatizării, se așteaptă o creștere a fluxurilor de investiții străine cu 80% în anul 1994 și mult mai substanțială în următorii ani.

63. Guvernul prevede o creștere a rezervelor valutare brute ale sistemului bancar cu 0,4 miliarde dolari S.U.A. anual în perioada 1994—1995, adică la un nivel care să acopere 3,1 luni de importuri până la sfârșitul anului 1995. În concordanță cu acest obiectiv final, au fost stabilite obiective trimestriale privind nivelul rezervelor internaționale nete, care vor fi un criteriu de performanță (anexa nr. VIII). În plus, rezervele internaționale nete ale B.N.R. sunt programate să crească cu 211 milioane dolari S.U.A. în anul 1994 și cu 450 milioane dolari S.U.A. în anul 1995 și obiectivele trimestriale pentru aceste rezerve vor constitui sarcini indicative (anexa nr. I).

64. Luând în considerare creșterea planificată a rezervelor valutare, necesitățile totale de finanțare sunt prognozate la un nivel de 1,6 miliarde dolari S.U.A. în anul 1994 și de 18,6 miliarde dolari S.U.A. în anul 1995. Au fost identificate surse de finanțare în valoare de aproximativ 1,5 miliarde dolari S.U.A. în anul 1994 și de 1,6 miliarde dolari S.U.A. în anul 1995, în principal de la F.M.I., B.I.R.D. (tranză a doua S.A.L. și împrumutul F.E.S.A.L.), B.E.R.D./B.E.I. și surse bilaterale, altele decât membrii G-24/C.E. În consecință, va exista necesitatea unei finanțări suplimentare de aproximativ 300 milioane dolari S.U.A. în anul 1994—1995. Gu-

vernul a solicitat recent noi angajamente din partea C.E./G-24 pentru acoperirea acestei diferențe.

65. Primirea la timp a finanțării externe constituie o componentă importantă a programului guvernamental de ajustare și stabilizare. Progresul în primirea finanțării externe, în special împrumutul F.E.S.A.L. și creditele C.E./G-24, va fi considerat în cadrul ambelor analize ale programului. În cazul unei insuficiente finanțări externe, Guvernul va acționa rapid și ferm în direcția înapririi politicilor fiscale și monetare pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor programului.

66. Guvernul își propune să urmeze o politică prudentă de gestionare a datoriei în vederea limitării creșterii datoriei externe corespunzător capacității de plată a României, acordând o atenție deosebită structurii datoriei și vârfului în rambursarea creditelor, prevăzut pentru anul 1999. Astfel, se propune ca plafoanele la contractarea și garantarea datoriei publice externe cu scadențe de 1—5 ani și de 1—12 ani (inclusiv datoria contractată sau garantată de băncile comerciale aparținând statului) să constituie criteriile de performanță conform anexei nr. IX. Vor fi considerate, de asemenea, drept criterii de performanță plafoanele pentru împrumuturile contractate sau garantate public cu scadențe sub un an, cu excepția finanțării importurilor obișnuite, așa cum se arată în anexa nr. X. În sfârșit, va constitui un criteriu de performanță și neacumularea de arierate externe de către bugetul consolidat, B.N.R., regiile autonome sau băncile comerciale proprietatea statului. Pentru a se asigura încadrarea în aceste limite, Guvernul va urmări îndeaproape contractarea sau garantarea datoriei externe de către sectorul public.

ANEXA Nr. I

OBIECTIVELE INDICATIVE

pentru nivelurile minime ale rezervelor internaționale nete ale B.N.R.

Obiective indicative

(milioane dolari S.U.A.)

Volum la :

30 septembrie 1993 (efectiv)	—732
31 decembrie 1993 (efectiv)	—742
31 martie 1994	—731
30 iunie 1994	—664
30 septembrie 1994	—621
31 decembrie 1994	—532

Rezervele internaționale nete ale B.N.R. sunt formate din activele de rezervă minus pasivele care afectează rezervele.

Pentru scopurile programului, activele de rezervă sunt definite ca incluzând : aur monetar, disponibilități în DST, orice poziție a tranșei de rezervă la F.M.I. și disponibilitățile în valută convertibilă ale B.N.R. Sunt excluse din rezervele brute activele pe termen lung, activele în monedă neconvertibilă și metalele prețioase altele decât aurul. Aurul monetar va fi evaluat la un preț de înregistrare de 362,18 dolari S.U.A. uncia. La 30 septembrie 1993, activele de rezervă ale B.N.R., conform definiției de mai sus, se

ridicau la 913 milioane dolari S.U.A., inclusiv aurul evaluat la 852 milioane dolari S.U.A.

Pentru scopurile programului, pasivele care afectează rezervele sunt definite ca incluzând : credite primite, depozite, swap și angajamente la termen în valute convertibile către rezidenți și nerezidenți, care au o scadență inițială de până la un an inclusiv, ca și angajamentele decurgând din creditele F.M.I. și creditele punte de la B.R.I., indiferent de scadența lor. La 30 septembrie 1993, pasivele care afectează rezervele B.N.R., conform definiției de mai sus, se ridicau la 1.645 milioane dolari S.U.A.

Toate activele și pasivele exprimate în alte valute convertibile decât dolarul S.U.A., inclusiv DST, vor fi convertite în dolari S.U.A. la respectivele lor cursuri de schimb din 30 septembrie 1993. Toate modificările în definirea și evaluarea activelor sau pasivelor, ca și detaliile operațiunilor de vânzare, cumpărare sau swap de aur vor fi comunicate personalului F.M.I.

Obiectivele vor fi majorate cu suma cu care intrările nete din împrumuturile externe pentru bugetul consolidat depășesc nivelurile specificate în anexa nr. III.

Îndeplinirea obiectivelor respective va fi urmărită pe baza datelor din conturile B.N.R., transmise lunar Fondului de aceasta în forma prevăzută într-un memorandum tehnic separat.

LIMITE

pentru preluarea la bugetul consolidat a datoriei întreprinderilor către bănci și emiterea de garanții guvernamentale pentru creditele bancare acordate întreprinderilor

Datoria preluată și garanțiile acordate de Guvern	Limite maxime
	(miliarde lei)
Cumulat de la	
30 septembrie 1993 până la :	
31 decembrie 1993 (efectiv)	36
31 martie 1994 (indicativ)	95
30 iunie 1994 (criteriu de performanță)	158
30 septembrie 1994 (criteriu de performanță)	231
31 decembrie 1994 (criteriu de performanță)	311

Pentru scopurile programului, preluarea la bugetul consolidat a datoriei întreprinderilor către bănci și

emiterea de garanții pentru preluarea acestei datorii în circumstanțe viitoare, precis formulate, sunt considerate echivalente. La 30 septembrie 1993, volumul creditelor bancare interne către întreprinderi, garantate de stat, se ridică la 128,4 miliarde lei, exclusiv creditele prevăzute în proiectul de lege referitor la preluarea la buget a datoriei întreprinderilor, transmis Parlamentului înainte de 10 decembrie 1993.

Limitele se aplică tuturor preluărilor la bugetul consolidat a datoriei întreprinderilor către bănci care cad sub incidența proiectelor legislative înaintate Parlamentului după 9 decembrie 1993, ca și tuturor garanțiilor noi pentru creditele băncilor românești acordate întreprinderilor. Bugetul consolidat este definit în anexa nr. III.

Datele pentru urmărirea acestui obiectiv vor fi furnizate F.M.I., lunar, de Ministerul Finanțelor, în forma stabilită într-un memorandum tehnic separat.

LIMITE

ale creditului net al sistemului bancar către bugetul consolidat

	Limite
	(în miliarde lei)
Stoc la 31 decembrie 1993	-625
Stoc la :	
31 martie 1994 (indicativ)	-533
30 iunie 1994 (criteriu de performanță)	-619
30 septembrie 1994 (criteriu de performanță)	-555
31 decembrie 1994 (criteriu de performanță)	-350

Bugetul consolidat include bugetul de stat, bugetele autorităților locale, fondurile pentru protecție socială, alte fonduri extrabugetare prevăzute în Legea bugetului de stat pe anul 1993, fondul de reevaluare a stocurilor, fondul de reevaluare a stocului de aur și argint, alte fonduri extrabugetare administrate de Ministerul Finanțelor în afara cadrului bugetar, echi-

valentul în lei al împrumuturilor externe cu care se finanțează alte operațiuni extrabugetare ale ministerelor, fondurile corespunzătoare în lei provenite din veniturile aduse de împrumuturile externe, bugetele F.P.S. și ale Agenției de Restructurare. Orică noi fonduri create în perioada programului în vederea derulării unor operațiuni de natură fiscală — conform definiției acestora din Manualul privind Statistica Finanțelor Administrației F.M.I. — vor fi incluse în definiția bugetului consolidat.

Pentru scopurile programului, creditul net al sistemului bancar către bugetul consolidat se definește ca incluzând toate creanțele sistemului bancar asupra bugetului consolidat, mai puțin depozitele statului la sistemul bancar. Creanțele băncilor asupra Guvernului rezultând din prevederile Legii nr. 7/1992 sunt excluse din definiția creanțelor asupra Guvernului. Împrumuturile Guvernului către bănci cu rate ale dobânzii mai mici decât rata de referință a B.N.R., pentru finanțarea creditării agenților economici, sunt excluse din definiția depozitelor guvernamentale; o listă convenită

a conturilor care vor fi considerate în cadrul acestui program drept depozite guvernamentale este prezentată într-un memorandum tehnic separat.

Pentru scopurile programului, limitele creditului net către bugetul consolidat vor fi diminuate la paritate cu fiecare sumă care este transferată din contul tranzitoriu al B.N.R. de reevaluare a aurului către orice cont, altul decât contul corespondent permanent de reevaluare din bilanțul B.N.R.

Pentru scopurile programului, limitele creditului net către bugetul consolidat vor fi diminuate la fiecare dată de verificare cu suma cu care volumul plăților restante ale Guvernului către rezidenții interni depășește volumul acestor restante la 31 decembrie 1993.

Pentru scopurile programului, limitele creditului net către bugetul consolidat vor fi diminuate cu creșterea cumulată a volumului datoriei guvernamentale deținute de sectorul public nebancaar. Datoria guvernamentală deținută de acest sector se ridică, la 30 sep-

tembrie 1993, la 1,7 miliarde lei. În plus, limitele creditului net către bugetul consolidat vor fi diminuate cu contravaloarea în lei a intrărilor din împrumuturile externe pentru bugetul consolidat, care depășesc 131 milioane dolari în primele șase luni ale anului 1994, 251 milioane dolari în primele nouă luni ale anului 1994 și 394 milioane dolari în întregul an 1994.

Datele referitoare la creanțele și angajamentele sistemului bancar către bugetul consolidat sunt preluate din bilanțurile B.N.R. și ale băncilor comerciale și vor fi furnizate lunar F.M.I. de către B.N.R. într-o formă stabilită într-un memorandum tehnic separat. Datele referitoare la transferurile aferente conturilor de reevaluare a aurului vor fi furnizate lunar F.M.I. de către B.N.R. Datele privind volumul arieratelor și al datoriei publice către sectorul nebancaar, ca și datele referitoare la intrările din creditul extern net către bugetul consolidat vor fi furnizate lunar F.M.I. de către Ministerul Finanțelor.

ANEXA Nr. IV

REPERE CANTITATIVE

pentru volumul de plăți restante (arierate) ale întreprinderilor de stat

	Reper
	(miliarde lei)
Volum la 30 septembrie 1993	3.012
Volum la :	
31 decembrie 1993	3.721
31 martie 1994	4.550
30 iunie 1994	4.325
30 septembrie 1994	4.009
31 decembrie 1994	4.009

Plățile restante ale întreprinderilor de stat sunt definite ca sumă a tuturor obligațiilor de plată cu termene depășite ale întreprinderilor de stat către creditorii interni (indiferent de forma de proprietate), dar excluzând obligațiile restante către bănci. Obligații restante sunt toate obligațiile de plată înregistrate de o întreprindere ca restante în cadrul termenilor unui contract sau, dacă nu este specificat nici un termen contractual, de la 30 de zile în sus, fără reducere pentru sumele datorate întreprinderii debitoare. Întreprinderile proprietate de stat sunt definite ca totalitatea

regiilor autonome, societăților comerciale și oricăror alte întreprinderi în care Guvernul sau F.P.S. au un interes majoritar.

În scopul urmăririi programului, volumul plăților restante va fi majorat cu o sumă corespunzătoare aplicării oricărui program global sau parțial de compensare a arieratelor întreprinderilor. Un program de compensare a volumului arieratelor este definit ca orice activitate organizată pentru a acorda credite sau subvenții băncilor în scopul de a permite întreprinderilor să se împrumute, cu dobânzi mai mici decât media ratelor dobânzilor încasate de B.N.R. pentru creditele acordate prin liniile sale de credit și prin licitațiile de credit, pentru a-și plăti obligațiile restante către orice creditor.

Obiectivele vor fi urmărite prin intermediul datelor colectate trimestrial de Direcția generală a contabilității din Ministerul Finanțelor și transmise Fondului în forma stabilită printr-un memorandum tehnic separat. Ori de câte ori schimbările din practicile contabile și în grupul întreprinderilor care raportează Direcției generale a contabilității vor induce modificări în definiția datelor, Ministerul Finanțelor va transmite o notificare Fondului și va furniza acestuia un raport trimestrial, întocmit atât pe baza vechii definiții, cât și a celei noi.

LIMITELE**pentru activele interne nete ale sistemului bancar**

	Limite
	(în miliarde lei)
Stoc la :	
30 septembrie 1993	3.146
31 decembrie 1993	4.148
Stoc la :	
31 martie 1994 (indicativ)	5.353
30 iunie 1994 (criteriu de performanță)	6.364
30 septembrie 1994 (criteriu de performanță)	7.394
31 decembrie 1994 (criteriu de performanță)	8.349

Activele interne nete ale sistemului bancar (inclusiv ale băncilor comerciale nou-înființate) sunt definite ca diferență între angajamentele sistemului bancar față

de sectorul public nebanca (Masa monetară — M 2 —) și rezervele internaționale nete, ambele exprimate în moneda națională. Masa monetară include depozitele în valută ale rezidenților, dar exclude depozitele guvernamentale, ca și depozitele instituțiilor monetare străine sau ale altor nerezidenți. Rezervele internaționale nete sunt definite în anexa nr. VIII.

Pentru scopurile programului, rezervele internaționale nete și acele componente ale masei monetare care sunt exprimate în valută vor fi transformate în lei la cursurile de schimb de înregistrare conținute într-un memorandum tehnic separat.

Limitele vor fi diminuate cu suma cu care intrările nete din împrumuturile externe pentru bugetul consolidat depășesc nivelurile specificate în anexa nr. III.

Limitele vor fi urmărite pe baza datelor din conturile băncilor și ale sistemului bancar, furnizate lunar Fondului de către B.N.R., în forma stabilită într-un memorandum tehnic separat.

OBIECTIVELE INDICATIVE**pentru baza monetară**

	Obiectivul indicativ
	(miliarde lei)
Volum la :	
30 septembrie 1993 (efectiv)	1.009
31 decembrie 1993 (efectiv)	1.285
Volum la :	
31 martie 1994	1.581
30 iunie 1994	1.987
30 septembrie 1994	2.345
31 decembrie 1994	2.579

Baza monetară este definită ca fiind suma banilor în circulație în afara B.N.R. și a depozitelor băncilor comerciale la B.N.R. Pentru scopurile programului, depozitele băncilor la B.N.R. nu includ angajamentele B.N.R. înregistrate ca : (i) fondul de stat în valută ; (ii) depozitele băncilor pentru fixing ; și (iii) contul general al trezoreriei.

Datele despre baza monetară vor fi urmărite pe baza bilanțului lunar al B.N.R. și vor fi furnizate Fondului în forma convenită. La 30 septembrie 1993, banii în circulație în afara B.N.R. însumau 882,3 miliarde lei, iar depozitele băncilor comerciale la B.N.R. se ridicau la 127,2 miliarde lei. Estimările volumului bazei monetare derivate din conturile B.N.R. vor fi furnizate Fondului, săptămânal.

REPERE CANTITATIVE

pentru nivelurile cumulate maxime ale pierderilor nete la un grup de întreprinderi de stat

	Reper
	(miliarde lei)
Schimbări cumulate de la	
1 ianuarie 1993 până la :	
30 septembrie 1993 (realizări efective)	59,2
31 decembrie 1993	102,2
31 martie 1994	157,6
30 iunie 1994	220,6
30 septembrie 1994	287,8
31 decembrie 1994	356,5

Pierderile nete ale grupului de întreprinderi cu pierderi mari sunt definite ca pierderile unui grup stabilit de 30 întreprinderi de stat cărora le revin cel puțin 50% din pierderile nete ale tuturor întreprinderilor de stat în primele nouă luni ale anului 1993.

Întreprinderile incluse în acest grup vor fi reevaluate în cadrul primei analize a programului. Pierderile nete sunt definite ca suma tuturor cheltuielilor, impozitelor pe circulația mărfurilor, accizelor și impozitelor pe spectacole minus suma tuturor veniturilor și subvențiilor primite pentru pierderi aferente producției vândute și încasate, exprimate în moneda națională. În categoria întreprinderilor de stat intră toate societățile comerciale sau alte întreprinderi cu capital majoritar deținut de stat (inclusiv F.P.S. și orice altă agenție guvernamentală) și regiile autonome.

Schimbările maxime menționate mai sus vor fi cumulate și vor fi urmărite pe baza datelor colectate lunar de Direcția generală a contabilității din Ministerul Finanțelor. Ori de câte ori apar schimbări în practicile contabile și în grupul întreprinderilor care raportează Direcției generale a contabilității și care induc modificări în seriile de date, Ministerul Finanțelor va informa Fondul și va furniza acestuia, trimestrial, date calculate atât pe baza vechii definiții, cât și a celei noi.

OBIECTIVE

pentru nivelurile minime ale rezervelor internaționale nete ale sistemului bancar

	Obiectiv
	(milioane dolari S.U.A.)
Stoc la :	
30 septembrie 1993	240
31 decembrie 1993	298
31 martie 1994 (indicativ)	182
30 iunie 1994 (criteriu de performanță)	243
30 septembrie 1994 (criteriu de performanță)	276
31 decembrie 1994 (criteriu de performanță)	370

Rezervele internaționale nete cuprind activele de rezervă, mai puțin pasivele care afectează rezervele.

Pentru scopurile programului, activele de rezervă vor fi definite ca incluzând aurul monetar, disponibilitățile în D.S.T., orice poziție a tranșei rezervă la F.M.I.

și disponibilitățile de valute liber convertibile ale B.N.R. și ale băncilor comerciale. Din activele de rezervă vor fi excluse : activele pe termen lung, activele exprimate în valute neconvertibile, metalele prețioase, altele decât aurul. Aurul monetar va fi evaluat la un preț de înregistrare de 362,18 dolari S.U.A. uncia. La 30 septembrie 1993, activele de rezervă ale sistemului bancar, definite ca mai sus, se ridicau la 1.675 milioane dolari S.U.A., inclusiv aurul evaluat la 852 milioane dolari S.U.A.

Pentru scopurile programului, pasivele care afectează rezervele vor fi definite ca angajamente exprimate în valute convertibile, ale B.N.R. și ale băncilor comerciale față de nerezidenți, cu o scadență inițială de până la 1 an inclusiv și aranjamentele aferente creditelor primite de la F.M.I. și împrumuturile puncte de la B.R.I., indiferent de scadența acestora. La 30 septembrie 1993, pasivele României care afectează rezervele, conform definiției de mai sus, se ridicau la suma de 1.435 milioane dolari S.U.A.

Toate activele și pasivele exprimate în alte valute convertibile decât dolarul S.U.A., inclusiv în D.S.T., vor fi transformate în dolari S.U.A. la cursurile lor de schimb în vigoare la 30 septembrie 1993. Orice modificare în definirea sau evaluarea activelor sau pasivelor, precum și detaliile oricăror operațiuni de vânzare, cumpărare sau operațiuni de swap de aur vor fi comunicate personalului F.M.I.

Sarcinile vor fi majorate cu suma cu care intrările nete din împrumuturi externe pentru bugetul consolidat depășesc nivelurile specificate în anexa nr. III.

Îndeplinirea obiectivelor va fi urmărită pe baza datelor din conturile sistemului bancar, furnizate lunar Fondului de către B.N.R. în forma stabilită într-un memorandum tehnic separat.

ANEXA Nr. IX

LIMITELE

pentru contractarea și garantarea de datorie externă pe termen mediu și lung

Datorie externă contractată sau garantată	Limite maxime (milioane dolari S.U.A.)	
	cu scadența între 1—5 ani	cu scadența între 1—12 ani
Cumulat de la		
30 septembrie 1993 până la :		
31 decembrie 1993 (efectiv)	7	106
31 martie 1994 (indicativ)	69	203
30 iunie 1994 (criteriu de performanță)	183	560
30 septembrie 1994 (criteriu de performanță)	238	755
31 decembrie 1994 (criteriu de performanță)	293	900

Limitele se aplică la contractarea și garantarea de datorie externă de către bugetul consolidat, B.N.R., regiile autonome și băncile comerciale la care Guvernul sau F.P.S. au participare de capital majoritară, cu scadențele inițiale între 1 an și 12 ani. Bugetul consolidat este definit în anexa nr. III. Limitele nu includ pasivele care afectează rezervele internaționale, așa cum sunt definite în anexa nr. VIII. Datoria care intră sub incidența acestor limite va fi evaluată în dolari S.U.A. la cursul de schimb de la data la care contractul sau garanția intră în vigoare.

Încadrarea în aceste limite va fi urmărită pe baza datelor furnizate lunar Fondului de către Ministerul Finanțelor și B.N.R. în forma stabilită într-un memorandum tehnic separat.

ANEXA Nr. X

LIMITELE

pentru datoria externă pe termen scurt

Datoria efectivă la	Limite
	(milioane dolari S.U.A.)
30 septembrie 1993	110
Datoria efectivă la data de :	
31 decembrie 1993	55
31 martie 1994 (indicativ)	50
30 iunie 1994 (criteriu de performanță)	40
30 septembrie 1994 (criteriu de performanță)	30
31 decembrie 1994 (criteriu de performanță)	21

tată sau garantată de bugetul consolidat (definit în anexa nr. III), B.N.R., regiile autonome și băncile comerciale, în care statul sau F.P.S. are o participare majoritară de capital. Datoria pe termen scurt include toate obligațiile pe termen scurt, altele decât creditele normale de import ; soldurile existente ale aranjamentelor bilaterale de plăți sunt incluse în datoria pe termen scurt. Limitele nu includ pasivele care afectează rezervele sistemului bancar, așa cum sunt definite în anexa nr. VIII. Datoria care intră sub incidența acestor limite va fi exprimată în dolari S.U.A. la cursul de schimb în vigoare.

Încadrarea în aceste limite va fi urmărită pe baza datelor furnizate lunar Fondului de către Ministerul Finanțelor și B.N.R. în forma stabilită într-un memorandum tehnic separat.

Limitele se aplică la volumul datoriei pe termen scurt, cu scadențe inițiale de până la 1 an inclusiv, contrac-

REZUMATUL

criteriilor de performanță și al reperelor cantitative și structurale

Criterii de performanță

Limite pentru activele interne nete ale sistemului bancar.

Nivelurile minime pentru rezervele internaționale nete ale sistemului bancar.

Limite pentru creditul net al sistemului bancar către bugetul consolidat.

Limite pentru volumul datoriei externe pe termen mediu și lung, contractată sau garantată.

Limite pentru datoria externă pe termen scurt.

Limite pentru preluarea la bugetul consolidat a datoriei întreprinderilor către bănci și pentru emiterea de garanții guvernamentale la creditele bancare către întreprinderi.

Neacumularea de plăți restante la datoria externă.

Neintroducerea sau neintensificarea de restricții valutare, practici valutare multiple sau restricții asupra importurilor din motive de balanță de plăți F.M.I.

Intrarea în funcțiune a unei piețe valutare interbancare atocuprinzătoare până la sfârșitul lunii iunie 1994.

Aprobarea de către Parlament a Legii falimentului până la 15 august 1994.

Aprobarea de către Parlament a Legii impozitului pe profit până la 15 noiembrie 1994.

Repere structurale pentru prima analiză (februarie 1995)

Aprobarea de către Parlament a unui buget satisfăcător pentru anul 1995.

Aprobarea de către Parlament a unei legi privind înființarea bursei de valori și aplicarea prevederilor ei până la 15 noiembrie 1994.

Promulgarea Legii concurenței și înființarea autorității competente.

Elaborarea planurilor privind restructurarea și privatizarea băncilor comerciale.

Realizarea unor progrese semnificative în procesul de privatizare a întreprinderilor în anul 1994 și stabilirea obiectivelor pentru anul 1995.

Analiza stadiului restructurării celor 30 întreprinderi „izolate”; extinderea supravegherii financiare pentru a cuprinde cel puțin 250 societăți comerciale care, împreună cu un grup de 50 regii autonome, dețin cel puțin 50% din pierderile nete și 30% din arieratele sectorului de stat; realizarea unor progrese semnificative de către F.P.S. și Agenția de Restructurare (care acționează în cooperare cu Guvernul) în asigurarea punerii urgente de acord a deciziilor operative luate în aceste întreprinderi cu criteriile financiare, în special prin intermediul contractelor de management, și stabilirea obiectivelor în această direcție pentru anul 1995

Repere structurale pentru cea de-a doua analiză (august 1995)

Crearea unui sistem modern de plăți sub egida B.N.R.

Realizarea unor progrese semnificative în implementarea reformei structurale a C.E.C.

Implementarea primei faze a planului de restructurare și recapitalizare a băncilor, care este de așteptat să includă și privatizarea a două bănci cu capital de stat.

Progrese semnificative în ce privește privatizarea întreprinderilor de stat în anul 1995.

Realizarea în continuare a unor progrese semnificative în restructurarea și reducerea volumului pierderilor și arieratelor grupului de 250 societăți comerciale și 50 regii autonome incluse în prima analiză.

Repere cantitative pentru analizele programului

Volumul arieratelor întreprinderilor de stat.

Volumul pierderilor nete ale unui grup de întreprinderi de stat.

Obiective indicative

Baza monetară.

Rezervele internaționale nete ale B.N.R.

TABELUL Nr. 1
ROMÂNIA : PRINCIPALII INDICATORI ECONOMICI

	1990	1991	1992	1993 preliminări	1994 program	1995 program
	1	2	3	4	5	6
	(modificări procentuale)					
PIB. în prețuri constante	-7,4	-15,1	-13,6	—	—	+2
Prețuri cu amănuntul (sfârșitul perioadei)	—	222,8	198,5	295	77	27
Prețuri cu amănuntul (medie) ¹)	4,7	161,1	210,3	256	156	38

	1	2	3	4	5	6
	(procente din P.I.B.)					
Balanța fiscală ^{2), 3)} Sold	1,2	0,6	-4,6	-0,1	-2,5 max.	-2,0
Venituri	40,5	41,0	37,6	30,9	32,2	—
Cheltuieli	39,3	40,4	42,2	31,0	34,7	—
	(modificări procentuale)					
Masa monetară (sfârșitul perioadei)	22,0	101,2	74,8	143	108	53
	(în miliarde dolari S.U.A., dacă nu se indică altfel)					
Importuri ⁴⁾	5,4	4,9	5,7	6,0	5,7	6,1
Exporturi ⁴⁾	3,6	3,5	4,3	4,9	5,3	5,7
Cont curent extern (% din PIB) ⁵⁾	-1,8	-1,3	-1,7	-1,5	-0,8	-0,8
Datoria externă brută ⁵⁾ din care : la F.M.I.	1,1	2,1	3,4	4,4	5,5	6,4
Rezerve valutare brute ⁶⁾ (în luni de import)	0,5	0,5	0,7	0,9	1,2	1,6
	1,2	1,2	1,6	1,7	2,5	3,1

Sursa : autoritățile române și estimări F.M.I.

¹⁾ Media ponderată a prețurilor bunurilor și serviciilor vândute și respectiv prestate de întreprinderi de stat și cooperative și a prețurilor practicate pe piața țărănească până la sfârșitul anului 1990 ; indicele prețurilor de consum începând cu ianuarie 1991.

²⁾ Bugetul consolidat.

³⁾ Din motive statistice, P.I.B. nominal estimat pentru anul 1993 cuprinde un grad ridicat de incertitudine ; ponderea din P.I.B. în anii 1993 și 1994 va fi interpretată prudent, deși modificările în ponderile celor doi ani sunt indicative pentru tendințele proiectate.

⁴⁾ Excluz comerțul în ruble transferabile.

⁵⁾ Devize convertibile, inclusiv acreditive și plăți datorate pentru importurile primite.

⁶⁾ Inclusiv bănci comerciale, din care s-au scăzut angajamentele lor pe termen scurt.

GUVERNUL ROMÂNIEI

O R D O N A N Ț Ă

privind protejarea patrimoniului cultural național

În temeiul prevederilor art. 107 alin. (1) și (3) din Constituția României și ale art. 1 lit. l) din Legea nr. 72/1994 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță:

Până la adoptarea prin lege a unor reglementări speciale privind protejarea patrimoniului cultural național, prevederile Ordonanței Guvernului nr. 27/1992 privind unele măsuri pentru protecția patrimoniului

cultural național, adoptată cu modificări prin Legea nr. 11/1994, se completează cu dispozițiile prezentei ordonanțe.

Art. 1. — În sensul prezentei ordonanțe, patrimoniul cultural național este compus din bunuri culturale mobile și imobile cu valoare deosebită, de interes public, care sunt mărturiile de neînlocuit ale potențialului creator uman în relația sa cu mediul natural și cu mediul istoricesc constituit de pe teritoriul României, ale istoriei și civilizației naționale și universale.

Bunurile imobile sau ansamblurile de bunuri imobile care prezintă valoare din punct de vedere arheologic, istoric, arhitectural, religios, urbanistic, artistic, peisagistic sau tehnico-științific sunt monumente istorice.

Monumentele istorice sunt obiective singulare sau constituite în ansambluri. Zonele de protecție aferente, stabilite prin documentațiile de urbanism și componentele lor artistice, elementele lor constitutive și elementele de mobilare interioară și exterioară, așa cum sunt ele definite prin prezenta ordonanță și prin regulamentele de aplicare, sunt considerate ca parte integrantă a monumentelor istorice.

În sensul prezentei ordonanțe, monumente istorice pot fi :

- monumente arheologice ;
- situri arheologice ;
- monumente și ansambluri de arhitectură ;
- rezervații de arhitectură și urbanism ;
- monumente de artă ;
- clădiri, monumente și ansambluri memoriale ;
- monumente tehnice ;
- locuri istorice ;
- parcuri și grădini.

Patrimoniul cultural național mobil cuprinde :

- a) bunuri cu semnificație istorică și documentară ;
- b) bunuri cu valoare artistică ;
- c) bunuri cu valoare etnologică ;
- d) bunuri cu valoare științifică și tehnică.

Art. 2. — Monumentele istorice se clasează în următoarele categorii :

a) categoria A — monumente de valoare națională excepțională, reprezentative pe plan universal pentru civilizația României ;

b) categoria B — monumente de valoare națională ;
c) categoria C — monumente reprezentative pentru o anumită zonă, epocă, stil, autor, arie etnografică.

Bunurile culturale imobile care nu sunt clasate în categoriile A, B sau C reprezintă bunuri culturale comune.

Art. 3. — Bunurile care fac parte din patrimoniul cultural național mobil se clasează în următoarele categorii :

a) Tezaurul patrimoniului cultural național, numit în continuare *tezaur*, alcătuit din bunuri mobile cu valoare excepțională și care beneficiază de protecție specială ;

b) Fondul patrimoniului cultural național, numit în continuare *fond*, alcătuit din bunuri mobile cu importanță istorică, documentară, artistică, etnologică, științifică și tehnică și care beneficiază de protecția acordată prin prevederile prezentei ordonanțe și ale altor acte normative.

Bunurile culturale mobile care nu sunt clasate în categoriile *tezaur* și *fond* se constituie în patrimoniul mobil comun și pot face obiectul reglementărilor de cercetare, evidență, conservare și punere în valoare.

Art. 4. — Încadrarea unui bun cultural în una dintre categoriile prevăzute la art. 2 și 3 se face pe baza criteriilor unice și a metodologiei stabilite de Ministerul Culturii printr-o procedură de clasare care se declanșează potrivit prevederilor prezentei ordonanțe

Art. 5. — Pentru monumentele istorice, procedura de clasare se declanșează :

a) la solicitarea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, titulari ai dreptului de proprietate sau ai altor drepturi reale asupra unor bunuri culturale imobile ;

b) din oficiu.

Declanșarea procedurii de clasare din oficiu se face de către Direcția monumentelor istorice, în colaborare cu inspectoratele pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București, pentru bunurile culturale imobile aflate în proprietate publică.

Declanșarea procedurii de clasare pentru rezervațiile de arhitectură și urbanism se face din oficiu, cu respectarea reglementărilor specifice în materie, indiferent de regimul de proprietate a bunurilor imobile aflate pe suprafața acestor rezervații.

Instituțiile de cult sunt obligate ca în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe să înainteze Direcției monumentelor istorice lista bunurilor culturale imobile propuse pentru clasare.

Art. 6. — Pentru bunurile din patrimoniul cultural național mobil, procedura de clasare se declanșează :

a) la solicitarea persoanelor fizice și juridice de drept privat în a căror proprietate sau deținere se află bunuri culturale mobile ;

b) din oficiu.

Declanșarea procedurii de clasare din oficiu se face de către inspectoratele pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București, pentru bunurile culturale mobile confiscate ca urmare a furtului, exportului ilicit sau tentativei de export ilicit, precum și pentru bunurile culturale mobile pentru care s-a solicitat certificat de export temporar sau definitiv.

Organismele sau instituțiile publice specializate sau nespecializate și agenții economici care dețin, cu orice titlu, bunuri culturale mobile, sunt obligate să comunice inspectoratelor pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București pe raza cărora își au sediul, lista bunurilor culturale mobile propuse pentru clasare, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe.

Instituțiile de cult sunt obligate să comunice, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe, inspectoratelor pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București pe raza cărora își au sediul, listele bunurilor culturale mobile deținute, în vederea declanșării procedurii de clasare.

Instituțiile publice sau private autorizate să efectueze lucrări de cercetare sunt obligate să înainteze

inspectoratelor pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București pe raza cărora își au sediul, lista bunurilor culturale descoperite, propuse pentru clasare, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe.

Instituțiile specializate private sunt obligate să comunice inspectoratelor pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București pe raza cărora își au sediul, listele bunurilor culturale mobile deținute, în vederea declanșării procedurii de clasare, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe.

Art. 7. — Monumentele istorice aparținătoare statului sau unităților administrativ-teritoriale se declară, potrivit legii, ca făcând parte din domeniul public sau domeniul privat al statului, respectiv al unităților administrativ-teritoriale, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii și a Departamentului pentru Administrație Publică Locală.

Deținători cu orice titlu ai monumentelor istorice, precum și ai bunurilor culturale mobile clasate pot fi :

a) instituții publice specializate : muzee, arhive, case memoriale, colecții, biblioteci ;

b) instituții publice nespecializate ;

c) instituții cu caracter militar sau de apărare a țării ;

d) instituții de cult ;

e) persoane juridice specializate în comerțul cu astfel de bunuri : anticariate, consignații, agenții de intermediere, case de licitații etc. ;

f) alte persoane juridice ;

g) persoane fizice.

Art. 8. — Ministerul Culturii, ca organ al administrației publice centrale de specialitate care coordonează activitățile specifice de cercetare, evidență, evaluare, protecție, conservare, restaurare, punere în valoare a monumentelor istorice și a patrimoniului cultural național mobil, instituie, în termen de 9 luni de la data aprobării prezentei ordonanțe :

a) Registrul național al monumentelor istorice distruse sau dispărute ;

b) Registrul experților în domeniul protejării monumentelor istorice ;

c) Registrul specialiștilor în domeniul conservării și restaurării monumentelor istorice ;

d) Registrul național al bunurilor culturale mobile dispărute, distruse sau furate.

Ministerul Culturii va organiza Arhiva de imagini a bunurilor ce fac parte din patrimoniul cultural național.

Art. 9. — Pentru asigurarea unui cadru organizatoric adecvat, care să realizeze o protecție reală a patrimoniului cultural național, precum și pentru aplicarea unitară a prevederilor legale, următoarele organisme se reorganizează după cum urmează :

a) Comisia Națională a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice se reorganizează în Comisia Națională a Monumentelor Istorice, ca organism științific de specialitate al Ministerului Culturii, cu rol de consultanță și avizare în domeniul cercetării, evidenței, evaluării, protecției, conservării, restaurării, punerii în valoare și revitalizării monumentelor istorice.

Comisia Națională a Monumentelor Istorice este alcătuită din președinte și specialiști numiți de ministrul culturii.

Regulamentul de organizare și funcționare a comisiei se aprobă prin ordin al ministrului culturii ;

b) Comisia Muzeelor și Colecțiilor se reorganizează în Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor, ca organism științific de specialitate al Ministerului Culturii, cu rol de consultanță și avizare în domeniul evidenței, cercetării, evaluării, protecției, conservării, restaurării și punerii în valoare a bunurilor din patrimoniul cultural național mobil.

Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor este alcătuită din președinte și specialiști numiți de ministrul culturii.

Regulamentul de organizare și funcționare a comisiei se aprobă prin ordin al ministrului culturii ;

c) Direcția Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice se reorganizează în Direcția monumentelor istorice, în cadrul Ministerului Culturii.

Directorul Direcției monumentelor istorice este, de drept, secretar al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice ;

d) Direcția Muzeelor și Colecțiilor se reorganizează în Direcția muzeelor și colecțiilor, în cadrul Ministerului Culturii.

Directorul Direcției muzeelor și colecțiilor este, de drept, secretar al Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

Art. 10. — Comisia Națională a Monumentelor Istorice are următoarele atribuții principale :

a) avizează strategia în domeniile evidenței, cercetării, protecției, conservării, restaurării, revitalizării și punerii în valoare a monumentelor istorice ;

b) avizează, după caz, norme și metodologii privind cercetarea, evidența, protecția, punerea în valoare și revitalizarea monumentelor istorice ;

c) avizează norme și metodologii privind conservarea și restaurarea monumentelor istorice și a bunurilor culturale imobile comune, proprietate publică ;

d) avizează propunerile Direcției monumentelor istorice privind lista de priorități a lucrărilor de conservare și restaurare a monumentelor istorice, care sunt proprietate publică sau proprietatea cultelor ;

e) avizează lucrările de conservare și restaurare a monumentelor istorice la solicitarea proprietarilor sau a titularilor de alte drepturi reale asupra acestora ;

f) avizează proiectele de conservare și restaurare pentru monumentele istorice ;

g) avizează studiile prin care se stabilesc zonele de protecție a monumentelor istorice ;

h) avizează schimbarea destinației și funcționalităților monumentelor istorice ;

i) avizează normele și criteriile pentru funcționarea agenților economici și a persoanelor juridice care au activitate în domeniul cercetării, proiectării și execuției lucrărilor de specialitate la monumentele istorice ;

j) avizează funcționarea agenților economici și a persoanelor juridice care au activitate în domeniul cercetării, proiectării și execuției lucrărilor de specialitate la monumentele istorice ;

k) avizează normele și criteriile de atestare în vederea înscrierii în Registrul specialiștilor în domeniul conservării și restaurării monumentelor istorice ;

l) avizează normele și criteriile de atestare a speciștilor în vederea înscrierii lor în Registrul experților în domeniul protejării monumentelor istorice ;

m) avizează, împreună cu Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor, exportul temporar al componentelor artistice, elementelor constitutive și elementelor de mobilare interioară sau exterioară a monumentelor istorice, elemente care sunt ele însele bunuri culturale mobile clasate, în baza acordului prealabil al proprietarului sau titularului de drepturi reale ;

n) avizează, împreună cu comisia de specialitate a Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, planurile de urbanism și planurile de amenajare a teritoriului ce privesc monumentele istorice și zonele lor de protecție.

Comisia Națională a Monumentelor Istorice este abilitată să reprezinte România în organismele internaționale de specialitate similare.

Art. 11. — Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor are următoarele atribuții principale în domeniul activității muzeale și în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil :

a) avizează strategia în domeniile evidenței, cercetării, protecției, conservării, restaurării și punerii în valoare a bunurilor mobile clasate ;

b) avizează, după caz, norme și metodologii privind cercetarea, evidența, protecția, punerea în valoare și circulația bunurilor clasate ;

c) avizează norme și metodologii privind restaurarea și conservarea bunurilor clasate și a bunurilor din patrimoniul cultural mobil comun, aflate în proprietate publică ;

d) avizează propunerile Direcției muzeelor și colecțiilor privind lista de priorități a lucrărilor de conservare și restaurare a bunurilor clasate ;

e) avizează lucrările de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate, la solicitarea proprietarilor sau a titularilor de alte drepturi reale asupra acestora ;

f) avizează normele și criteriile pentru funcționarea agenților economici și a persoanelor juridice care au activitate în domeniul execuției lucrărilor de cercetare, a bunurilor culturale mobile, precum și în domeniul comercializării acestora ;

g) avizează exportul temporar al bunurilor clasate în baza acordului prealabil al proprietarilor sau al titularilor de drepturi reale asupra acestora ;

h) avizează, din punct de vedere științific, profilul, structura și denumirea instituțiilor publice specializate.

Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor este abilitată să reprezinte România în organismele internaționale de specialitate.

Art. 12. — Atribuțiile Direcției monumentelor istorice și, respectiv, ale Direcției muzeelor și colecțiilor se vor stabili prin hotărâre a Guvernului de organizare și funcționare a Ministerului Culturii.

Art. 13. — La nivelul unităților administrativ-teritoriale, activitățile de protejare a monumentelor istorice și a bunurilor din patrimoniul cultural național mobil sunt îndeplinite de Direcția monumentelor istorice și de Direcția muzeelor și colecțiilor prin inspectoratele pentru cultură județene și al municipiului București și oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București.

Art. 14. — În domeniul protejării monumentelor istorice, inspectoratele pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București, au, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, următoarele atribuții :

a) aplică normele sistemului național de evidență a bunurilor culturale imobile în cadrul județului și asigură paza și confidențialitatea documentelor respective ;

b) identifică, expertizează și propun spre clasare bunurile culturale imobile deținute de persoane fizice sau juridice, cu respectarea prerogativelor dreptului de proprietate ;

c) fundamentează și propun autorităților publice locale sau centrale cheltuielile necesare pentru lucrările de evidență, cercetare, protecție, conservare, restaurare, punere în valoare și revitalizare a monumentelor istorice ;

d) controlează periodic starea de conservare și de securitate a monumentelor istorice și stabilesc, de comun acord cu celelalte organisme competente, măsurile necesare ;

e) îndrumă și sprijină activitățile culturale și științifice de punere în valoare a monumentelor istorice ;

f) colaborează cu consiliile locale la elaborarea programelor de organizare și dezvoltare urbanistică a teritoriului, pentru zonele în care se găsesc monumente istorice ;

g) țin evidența schimbărilor de destinație a monumentelor istorice și a transmisiunii dreptului de proprietate și a altor drepturi reale ;

h) urmăresc și controlează calitatea execuției lucrărilor de conservare și restaurare la monumentele istorice, împreună cu direcțiile pentru disciplina în construcții, lucrări publice și amenajarea teritoriului, județene și a municipiului București.

Veniturile realizate din activitățile de expertizare efectuate la cerere se varsă la bugetul de stat, în condițiile legii.

Art. 15. — În domeniul protejării bunurilor din patrimoniul cultural național mobil, inspectoratele pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București, au, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, următoarele atribuții :

a) aplică normele sistemului național de evidență a bunurilor culturale mobile în cadrul județului și asigură paza și confidențialitatea documentelor respective ;

b) identifică, expertizează și propun spre clasare bunurile culturale mobile deținute de persoane fizice sau juridice, cu respectarea prerogativelor dreptului de proprietate ;

c) controlează periodic starea de conservare și de securitate a bunurilor clasate și stabilesc măsurile necesare, de comun acord cu organele competente ;

d) îndrumă și sprijină activitățile cultural-științifice de punere în valoare a patrimoniului cultural mobil ;

e) întocmesc evidența transmiterii și circulației bunurilor clasate ;

f) avizează exportul bunurilor culturale mobile comune, eliberând, pe bază de expertiză, Certificatul de export definitiv sau, după caz, Certificatul de export temporar.

Veniturile realizate din activitățile de expertizare efectuate la cerere se varsă la bugetul de stat, în condițiile legii.

Art. 16. — Protecția monumentelor istorice se realizează prin măsuri de protecție curentă, protecție specială, protecție specifică și, în cazuri bine justificate, prin măsuri deosebite de protecție.

Protecția curentă a monumentelor istorice, ca și a bunurilor culturale mobile clasate, este asigurată de către proprietarii sau titularii de drepturi reale, care pot primi asistență și sprijin, în acest sens, din partea organismelor specializate ale Ministerului Culturii și, după caz, din partea Ministerului de Interne, Ministerului

Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului și Secretariatului de Stat pentru Culte.

Proprietarii sau titularii altor drepturi reale asupra terenurilor pe care se află monumente istorice și asupra terenurilor situate în zonele de protecție a monumentelor istorice sunt obligați să anunțe Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice cu 12 luni înainte intenția de folosire a respectivelor terenuri pentru culturi agricole perene.

Art. 17. — Protecția specială a monumentelor istorice și a bunurilor culturale mobile clasate, proprietate publică sau privată, este asigurată de către organele de specialitate ale administrației publice centrale cu atribuții în acest domeniu — Ministerul Culturii, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne — printr-un program de acțiuni coordonate, indiferent de locul lor de amplasare și de starea lor de conservare.

Protecția specială se referă la situațiile provocate de calamități naturale, stare de urgență, stare de asediu sau conflict armat.

În scopul asigurării protecției speciale a bunurilor culturale mobile clasate, inspectoratele pentru cultură județene și al municipiului București și oficiile județene și al municipiului București pentru patrimoniul cultural național vor înainta Ministerului Apărării Naționale și Ministerului de Interne listele bunurilor culturale mobile clasate, locul de depozitare și volumul respectivelor bunuri.

Art. 18. — Protecția specifică a monumentelor istorice se realizează, în principal, prin instituirea zonei de protecție. Prin instituirea zonei de protecție a monumentelor istorice se asigură :

a) păstrarea și ameliorarea cadrului natural și peisagistic, prin înlăturarea sau diminuarea factorilor nocivi de poluare ;

b) păstrarea și ameliorarea cadrului arhitectural și urbanistic al monumentelor istorice, prin supravegherea și avizarea tuturor schimbărilor care intervin în zona de protecție a monumentelor istorice (demolări, construcții noi, modificări etc.) ;

c) păstrarea potențialului arheologic, prin cercetarea și supravegherea tuturor lucrărilor care se efectuează în profunzimea solului.

Zonele de protecție a monumentelor istorice au forme și dimensiuni diferite și sunt delimitate topografic.

Zonele de protecție a monumentelor istorice se stabilesc prin studii de specialitate, întocmite prin grija

Direcției monumentelor istorice, în colaborare cu organismele specializate din teritoriu ale Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului și ale autorităților administrației publice locale.

Studiile de specialitate întocmite pentru delimitarea și folosirea terenurilor și clădirilor incluse în zonele de protecție, avizate de organele interesate în modul de gospodărire a suprafețelor și imobilelor respective, vor fi analizate și aprobate de Comisia Națională a Monumentelor Istorice și vor fi incluse în documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului.

Art. 19. — În funcție de starea de conservare, de pericolul deteriorării sau degradării monumentelor istorice și a bunurilor mobile clasate, precum și de etapa de restaurare a monumentelor istorice, Direcția monumentelor istorice și Direcția muzeelor și colecțiilor pot impune proprietarilor sau titularilor de alte drepturi reale, în cazuri bine justificate, în termen de cel mult 30 de zile de la data constatării, măsuri deosebite de protecție, proprii fiecărui monument istoric, respectiv fiecărui bun cultural mobil clasat. Măsurile de protecție necesare vor fi comunicate deținătorilor printr-o notificare.

Proprietarii sau titularii de alte drepturi reale asupra monumentelor istorice sau bunurilor culturale mobile clasate pot contesta aceste măsuri în termen de 30 de zile de la primirea notificării din partea Direcției monumentelor istorice, respectiv a Direcției muzeelor și colecțiilor. Contestațiile se soluționează în termen de 5 zile. Persoanele nemulțumite de soluția dată în rezolvarea contestației se pot adresa instanțelor judecătorești competente, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990.

Art. 20. — Cercetările arheologice sistematice se execută numai cu autorizația prealabilă a Comisiei Naționale de Arheologie și, după caz, și cu avizul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

Bunurile culturale imobile descoperite ca rezultat al unor cercetări arheologice sistematice, precum și descoperirile fortuite beneficiază de regimul juridic al monumentelor istorice clasate în categoria A, până la definitivarea procedurii de clasare, care se declanșează din oficiu.

Bunurile culturale mobile descoperite ca rezultat al cercetărilor arheologice sistematice, precum și descoperirile fortuite sunt de drept proprietate publică, indiferent de regimul de proprietate asupra terenului din care acestea au fost recuperate.

Din momentul descoperirii și până la încheierea procedurii de clasare, care se declanșează din oficiu, bunurile culturale mobile descoperite în condițiile de mai sus beneficiază de regimul juridic de protecție prevăzut în prezenta ordonanță pentru bunurile clasate în categoria *tezaur*.

Art. 21. — Conservarea monumentelor istorice și a bunurilor culturale mobile clasate se realizează prin :

a) asigurarea condițiilor permanente de climat nepoluat și microclimat controlat ;

b) asigurarea condițiilor necesare pazei contra incendiilor ;

c) lucrări întreprinse periodic pentru asigurarea rezistenței fizice a monumentelor istorice.

În termen de 6 luni de la adoptarea prezentei ordonanțe, Ministerul Culturii va elabora norme și metodologii specifice pentru conservarea bunurilor din patrimoniul cultural național.

De asemenea, Ministerul Culturii va elabora, în termen de 6 luni de la adoptarea prezentei ordonanțe, în colaborare cu Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului, norme și metodologii care să asigure înlăturarea sau diminuarea factorilor poluanți în zonele de protecție a monumentelor istorice.

Art. 22. — Lucrările de conservare și lucrările de restaurare a monumentelor istorice pot fi proiectate și executate numai de specialiștii înscrși în Registrul specialiștilor în domeniul conservării și restructurării monumentelor istorice și numai pe baza normelor de conservare și restaurare, avizate de Comisia Națională a Monumentelor Istorice.

Lucrările de proiectare, conservare și restaurare a monumentelor istorice se execută numai prin instituții publice specializate, agenți economici avizați în condițiile prezentei ordonanțe sau de persoane fizice atestate și înscrise în Registrul specialiștilor în domeniul conservării și restaurării monumentelor istorice.

Art. 23. — Proiectarea lucrărilor de restaurare a monumentelor de o importanță deosebită, a monumentelor care prezintă probleme tehnice cu un mare grad de dificultate sau a celor care necesită cercetări preliminare de ordin arheologic, istorico-documentar și iconografic va fi efectuată de Direcția monumentelor istorice.

În acest scop se înființează, în subordinea Ministerului Culturii — Direcția monumentelor istorice, un centru de proiectare, finanțat din surse extrabugetare.

Art. 24. — Protecția și conservarea monumentelor istorice și a bunurilor culturale mobile clasate sunt în sarcina proprietarilor și a titularilor de drepturi reale.

Restaurarea monumentelor istorice și a bunurilor culturale mobile clasate este în sarcina proprietarilor sau titularilor dreptului de administrare.

Statul sprijină măsurile de protecție, de conservare și restaurare întreprinse de proprietari, de titularii de drepturi reale și de titularii dreptului de administrare.

Art. 25. — Deținătorii bunurilor culturale mobile sunt obligați să asigure acestora protecția corespunzătoare împotriva proceselor de îmbătrânire, fragilizare și degradare determinate de mediul ambiant și de activitățile la care bunurile sunt folosite. În acest scop se va urmări, în strictă conformitate cu normele de conservare, aplicarea următoarelor măsuri :

a) asigurarea stabilității microclimatice în încăperile în care obiectele se expun, se depozitează sau se află în tranzit ; salubritatea spațiilor și prevenirea efectelor deteriorante care ar putea fi provocate de avariarea sistemelor de energie electrică, încălzire, apă și canalizare ;

b) corelarea naturii surselor de iluminat cu gradul de sensibilitate a obiectelor ; interzicerea folosirii luminii naturale sau fluorescente pentru iluminarea obiectelor de natură organică sensibile ;

c) etalarea, manipulara, ambalarea, depozitarea și itinerarea corectă a obiectelor ;

d) prevenirea apariției dăunătorilor biologici prin măsuri generale și specifice de igienă ; combaterea factorilor biologici, sub supravegherea biologilor specializați ;

e) prevenirea apariției focarelor de incendii ;

f) asigurarea securității bunurilor ocrotite ;

g) interzicerea folosirii bunurilor de patrimoniu ocrotite la organizarea de spectacole, ca recuzită cinematografică, în scopuri decorative sau de reprezentare.

Art. 26. — Arhiva Națională de Filme, Societatea Română de Radiodifuziune, Societatea Română de Televiziune, Rompres, Biblioteca Academiei, muzeele și alți deținători de suporti ai memoriei audiovizuale vor asigura acestor materiale condiții de păstrare și de folosire potrivit sensibilității lor și în acord cu recomandările UNESCO.

În termenii prezentei ordonanțe, prin *memorie audiovizuală* se înțelege totalitatea înregistrărilor de sunet și imagine, indiferent de natura suportului : fotografii,

clisee, filme, discuri, benzi magnetice/video, compact-disc, precum și alte forme de memorie digitală.

Art. 27. — Instituțiile deținătoare de bunuri culturale mobile ocrotite (muzee, biblioteci, unități muzeale aparținând cultelor etc.) vor încadra conservatorii necesari aplicării măsurilor de ocrotire. Conservatorul de colecție, muzeu, oficiu județean urmărește starea de sănătate a colecțiilor, aplică măsuri de prevenire a efectelor deteriorante ale factorilor ambiantali, de păstrare și folosire corectă (etalare, ambalare, depozitare etc.) a obiectelor.

Pentru ocrotirea monumentelor se creează funcția de „conservator pentru protecția monumentelor“ (arhitect sau inginer). Acesta își va desfășura activitatea în cadrul oficiilor pentru patrimoniu cultural național județene și al municipiului București.

Ministerul Culturii va stabili atribuțiile și condițiile de încadrare a conservatorilor. Prin Centrul de Perfecționare a Personalului de Cultură și Artă se vor organiza programe pentru formarea și specializarea acestora.

Art. 28. — Restaurarea bunurilor culturale de interes național ocrotite se efectuează în laboratoare specializate, potrivit prevederilor normelor de restaurare.

Ministerul Culturii va lua în acest sens măsurile necesare creșterii capacității de restaurare existente.

Art. 29. — Monumentele istorice și bunurile culturale mobile clasate aflate în proprietate publică sunt inalienabile.

Înstrăinarea acestora cu orice titlu sau pe orice cale este lovită de nulitate absolută.

Transferul unor drepturi reale asupra monumentelor istorice și asupra bunurilor culturale mobile clasate între instituții publice se face cu respectarea prevederilor prezentei ordonanțe și cu avizul prealabil al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, respectiv al Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor. În cazul monumentelor istorice este necesar și acordul organelor administrației publice centrale sau locale în subordonarea cărora se află instituțiile respective.

Art. 30. — Încălcarea prevederilor art. 25 din prezenta ordonanță constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 200.000 la 2.000.000 lei.

Neluarea, de către deținătorul monumentului istoric sau al bunului mobil clasat, a măsurilor de protecție ce i-au fost notificate, potrivit prevederilor art. 19 din prezenta ordonanță, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 500.000 la 2.000.000 lei.

Constatarea contravențiilor de mai sus și aplicarea sancțiunilor sunt de competența organelor de specialitate ale Ministerului Culturii și, după caz, ale Ministerului de Interne.

Contravențiilor prevăzute în prezentul articol le sunt aplicabile prevederile Legii nr. 32/1968 privind stabi-

lirea și sancționarea contravențiilor, cu excepția art. 25 și 26.

Art. 31. — Pe data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe se abrogă decretele Consiliului Frontului Salvării Naționale nr. 90/1990 și nr. 91/1990.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE VĂCĂROIU

Contrasemnează :

p. Ministrul culturii,
Mihai Ungheanu,
secretar de stat

Ministru de stat,
ministrul muncii și protecției sociale,

Dan Mircea Popescu

Ministru de stat,
ministrul finanțelor,
Florin Georgescu

București, 26 august 1994.
Nr. 68.

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

Prin Hotărârea Guvernului nr. 358/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 137 din 1 iulie 1991, a fost înființată Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, sub autoritatea Camerei Deputaților, care are obligația publicării în Monitorul Oficial al României a actelor normative, nepublicarea lor atrăgând inexistența acestora.

Pentru a cunoaște legislația ce a fost adoptată după Revoluția din Decembrie 1989, pentru a fi informați cu privire la dezbaterile parlamentare, pentru a putea contacta partenerul de afaceri pe care îl doriți, pentru efectuarea formalităților de publicitate prevăzute de lege, Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, prin Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București, invită societățile comerciale, întreprinzătorii particulari din țară și din străinătate, precum și pe toți cei interesați, să se adreseze în acest scop zilnic între orele 8,00—13,00 la telefon 6.11.77.02 sau direct la sediul acestuia din str. Blanduziei nr. 1, sector 2.

Aducem, pe această cale, la cunoștință că, începând cu data de 1 ianuarie 1994, prețurile practicate de regie pentru publicațiile sale, la care puteți face abonamente la oficiile poștale, sunt următoarele:

	lei/trimestru
● MONITORUL OFICIAL, Partea I, română	12.600
● MONITORUL OFICIAL, Partea I, maghiară (ROMÂNIA HIVATALOS KÖZLÖNYE)	27.600
● MONITORUL OFICIAL, Partea a II-a	51.840
● MONITORUL OFICIAL, Partea a III-a	9.600
● MONITORUL OFICIAL, Partea a IV-a	86.400
● COLECȚIA LEGISLAȚIA ROMÂNIEI	6.000
● COLECȚIA DE HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ȘI ALTE ACTE NORMATIVE	13.500

Tarifele aplicate pentru publicațiile prevăzute de lege a fi inserate în „Monitorul Oficial”, de la data de 1 ianuarie 1994, sunt următoarele:

	lei
1. MONITORUL OFICIAL, Partea a III-a	
— pierderi de acte, de sigilii, ștampile, schimbări de nume, citații emise de instanțele judecătorești și notariatele de stat	per anunț 5.000
— acte procedurale ale instanțelor judecătorești a căror publicare este prevăzută de lege	per anunț 7.000
— extras-cerere pentru dobândirea sau renunțarea la cetățenia română	per anunț 12.000
— concursuri de ocupare de posturi didactice în învățământul superior	per cuvânt 100
— anunț privind examenul de capacitate pentru magistrați	per cuvânt 100
2. MONITORUL OFICIAL, Partea a IV-a	
— publicarea sentințelor judecătorești privind înființarea societăților comerciale	per anunț 55.000
— bilanțuri și conturi de profit și pierderi	per anunț 20.000
— modificări de capital social	per anunț 4.000
— lista activelor scoase la licitație sau a societăților comerciale propuse pentru privatizare	per poziție 10.000
— acte adiționale, precum și alte publicații ale agenților economici, sub formă de text, a căror publicare este prevăzută de lege	per pagină manuscris 26.000
— publicații cu prezentare tabelară	per rând coloană 1.300
— anunț pentru licitație în vederea acordării unei concesiuni aprobate de Guvern	per anunț 9.000

Plata publicațiilor cuprinse în Partea a III-a și Partea a IV-a se va face prin mandat poștal pe adresa: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, calea 13 Septembrie — Palatul Parlamentului, sector 5, București, cont de decontare 30.98.12.301 B.C.R.—S.M.B. sau cu dispoziție de plată.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, calea 13 Septembrie — Palatul Parlamentului, sector 5, cont 30.98.12.301 B.C.R.—S.M.B.
Adresa pentru publicitate: Serviciul relații cu publicul și agenți economici, București, str. Blanduziei nr. 1, sector 2, telefon 6.11.77.02.
Tiparul: Tipografia „Monitorul Oficial”, București, str. Jiului nr. 163, sector 1, telefon 6 68 55.58.